Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 20 СЕНТЯБРЬ, 1990 ШУ. ★ № 97 (7911). ★ Мах 3 кеп.

Газет дешарашка

Шоана махарра, тIадоагIача 1991 шера лаьрхIа газеташ, журналаш хьязде доладеннад 1 сентябре денз.

Цхьаннена а къайле яц, вай берригача мехкара хьал хувцалуш доагIа рыночни экономикага довларца дувзадення. Хувцаденна а хувцалургдолаш а да товарий, гIулакхаш дара маьхаш.

ХIаьта ду деша юстара яьнняш массови информаце средстваш а. Каьхат, транспортага, бувзамга дIадодар дездаларца дувзаденна маьхаш тIакхийттад газеташтен журналаштен а.

Цигара хьадоагIаш да хьалха кхо кепиг даькхача «Сердало» газета цхьан номерах хIанз бархI кепиг доакхаргдолаш хилар а. (Из кносекашка дохкаш хургбола мах ба).

Цхьабакъда кхосса хIана дац, аьнна дарегIа хургда «Сердало» из хьязадайташ баранта. Кхыметтел ше санна долча «Нохч-ГIалгIайчен оаз» ихача республикански газетал а иззал дарегIа да из.

Шера «Сердало» яздарах боакхаш бола мах 7 сом мара хургбац. Цудухьа дукхха а пайданегIа да из пIдечул, хьаяздича.

Из цхьа оагIув я. ШозлагIа-дале, берригача мехка а санна вай республике а дукхха хувцамаш хулаш доагIа пахаре, экономике, культуре н. кх. дI. Дукхадар дуе хIанз вай республике бахача наьха хьал-торо тоаврз . Из деррига а мамогта чулаца а йоагIаш йола оденка яла а хьожаргьа редакци газета оагIош тIа.

Массови информаце средстваша оалача дешага лерг дяла ба хIанз нах, вай вахаре духа кердадараш ниIслуш хиларца дувзаденна да из. Къаьстта теркам тIаухнйт царна гIалгIай къамо. Хiана аьлча, ду средстваша тIолла вай сатувс гIалгIай халкъа бокъонаш пIза шеттаоттаярах долча дикача хоамашка.

«Сердало» оагIош тIа оаха дуниехьа кепайиттай ГIалгIай автономни меттаоттаярах, къаман истори, куц-сибат довзийташ йола материалаш. ДIахо йодача хана ду лостамагIа гIуллакх леладе дага а да тхо.

Шеко яц, моллагIа а гIулакх халкъа нравственни хьалага, цуи духовни боврамга хьежжа мара чакхдоалаш ца хилара. Цудухьа оаха лерхI хIанз денз дIайодача хана къаьстта духхагIа ду дешашта теркам тIабахийта.

Халкъа Iаьдалах, хозача оамалех, дай гIулакхех лаьца йола материалаш цхаддаш кепаетта а лерхI.

Къаман юхь-сибат хьагойташ дола ший тайпара книга да халкъа кхоллам. Из Iалальнате бIаьхий ба гIалгIай къаман. Кхувш йоагIача тIехьажена бохуш нравственни кхетам ду вайнаьха багахбувцамо. «Сердало» оагIош тIа цунна кепаетташ а да тхо, тIайоагIача хана кхы а духхагIа газет дешарашта из бовзийта дага а да.

Вай республика вахарах лаьца дийца ца Iеш, газета оагIош тIа оаха довзийт вай мехка хулаш дола тайп-тайпара хувцамаш, наьна иеттала, дикагIа дег чу дужаргдолуча тайпара арадоах паччахьалкхен а парте а доархIамегIа дола документаш.

« Сердало» газета тIа, шоана дагадоагIе, дукха материалаш кепайиттай гIалгIай орфографех, иеттах, литературах лаьца. ТIехьа тIайоагIача хана из тема кхы а йоаргIа, шегIа чулаца лаьрхIа а да тхо.

Къаьстта хIанз тIехьарча хана газето наха дIайовзийт дукхаха шерашка «халкъа новстагIий» баь, къайла лоаттабаьча, царех доадар дувцаш, уж наха гоамбалийта гIерташ кхайкабеш хиннча халкъа къонцийн мехкарийн цIераш. Исторически бакъдар хьагуча а довкхаш, тIера дIадоах царна тIакхехкаш хинна кхолларш.

Оаха де лерхIараш кхы дукхха а да. Тхона чIогIа новкъостал ду газет дешарашкара ухача наьхаташа, деча хоамаша. Царга гIолла дикагIа дова иоттагашкара хьалаш.

Цудухьа тхона ловра оаша тIадоагIача шера вай газет иншта хилча шоашта бакъахьа хет, ду тIа малагIа темаш йийцача нийсагIа хургда, яхаш дола хоаман дича. Цул совгIа, газет дешарий дакъа лаца йиш я газета куц эргадоакхача. ТIадоагIача шера цув оформлени иншта хилча, шоашта бакъахьа хет дуца йиш а я, из оаха терзаме лоапарг а да.

Цхьаьхха цхьа доархIаме хIама а да. Нохчийн эрсийн иеттала арадувлача шинна а республикански газетий цIераш хийцай. Нагахьа санна газет дешарашта довш хуле, «Сердало» газетах кхыйола цIи тилла а йиш я вай. Цу хьакъехьа шуда дага довла а лов тхона, оаша шоашта хетар аьлча бакъахьа а хет.

Хьамсара газет дешараш! Газета подписна 31 октябре кхаччалца мара ца. Диц а ца луш, сихха «Сердало» газех оаш яздар дех оаха шугара.

Из шуга хьежаш да. Диц ма ле ваьна меттала аьнача дешага цхьаьнха а дош кхоачарг да хилара.

КЕРТТЕРЧАРЕХ ЦАI ДА ИЗ

Дукха ха йоацаш Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совете хилар законности правопорядоки чIоагIъяра дола дешаш увтадеш совещани Цига дакъа лоацаш хилар республика министерствай, ведомствай, йоккхача промышленни предприятей кулгалхеи, бокъонаш доараче органий, вузий массоин информаце болхлой.

ВIашагIкхийттаршта хьалхашка ший къамаьл дIаделадаш Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета председателя Д. Г. Завгаева белгалдаьккхар СССР Президента «Законности правопорядоки чIоагIъе» аьнна дан кхайкарал ший ханнахь а актуальни а долга. Цу тIа йоах Iаьдала массе боарамашка хоадам болаш шоай полномочеш закона бокъонашца кхоачашъе.

Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Совета председателя белгалдаьккхар вай республикера общественно-политически хьал массага а сатийна а лерттIа а хинна хилар. Цун бахьан бахача наьха санкхетам лакха, оамал йижа, политически боарам ланха хилар да. Цудухьа Лакхехьарча Совета а республика правительствина а вIашIехьдаьннад иштта сатийна наьха вахар лоаттаде.

Из иштта дале а, — аьлар Д. Г. Завгаева, — цхьацца болча наха карагIдоал доацараш а дувцаш нах чурабаха, наха юкъе пабезм баккха, тешам бсабе. Уж сайна дола пIуланхаш леладеш бола нах гучабаха а царна доагIаш дола таIазар де а деза правоохранительни органий болхлоша. Ала доагIа, аьлар цо дIахо, — духхагIа бола кулгалхой хIана а тIехьа ловрхIабеш бац де дезачох.

Наха юкъе беш бола кхетама болх лохача боараме ба, кIезига хул къахьегама коллективашца нах бахача моттигашка вIашагIкхетараш, политически хьакъехьа деш дола къамаьлаш, массови информанешка гIолла гучабахаш пайда боаца цIогIачу хьекхараш, наха юкъе цIур бехкараш. Иштта республике гучадувлаш долча негативни гIуланхашта цIенхаштта теркам бе беза. Къамашта юкъера доттагIаш, барт, гIулакхаш кхы тIа а чIоагIлургдолаш хIама де деза яхаш Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Совете нах ухача хана негативни гIулакхаш, а къамаьлаш а деш болча нахацара къовсам лира хила безнлга белгалдаьккхар Завгаева. Цудухьа, аьлар цо, морально-психологически климат лохалургдолаш дола хIама чакхдалийта дIагIаш, цхьабола кулгалхой цу гIулакха юстара бувлалга ла йиш йолаш гIулакх дац.

Вай декхарийла да, наха воай позиции дIайовзийта, дар духхьала дIаала, наха увтадеча хаттаршта бакъдола жоп дала.

Таханарча дийнахьа, аьлар цо дIахо, эггара иратIачарех а цIенхаштта а да гIалгIай автономни юхаметтаоттаяра дувцаш дола дешаш. Дале а ховш хила деза из къоастадара уйла а конструктивни гIулакхаш а де дезалга.

Вай республика цхьоагIо, барт, доазув дохаде гIерташ цхьацца низаш да. Цхьабакъда цунах дош хургдац, из вай царна дIахайта а деза.

Социально - экономически хьакъехьарча дешашта вIашагIкхийттарий теркам тIаозаш Д. Г. Завгаева иштта белгалдаьккхар цхьацца дола дикагIа оагIорахьа хувцамаш хиннилга. Масала, унахцIено лораяра. нах баха цIенош хьалдяра, социально-культурни сфера хьакъехьа оттаяь программа кхоачашъе болабеннаб. Иштта, каррча шера 8 бетта 170 эзар кв. метр нах чубаха фусамаш хьалъяьй уж соахка ду хьнарчул кхоза дукхагIа я. 28 процента лакхъеннай розничнн товарооборот, дуккха — дукхагIа арахец наха эшаш дола товараш. Халихе а. баь чуйцаб дика хьувкъам. Дог доахилга я унх шера коартолий хьувкъам лакха хургхиларга. Тикашка сома а баьдадаарий а продукце ассортимент 20 тайпана кхаччалца я. Цхьацанахьа баьцдадаарашца тикаш Iалаш а ца еш юсаш хилара бахьан хIаране ший де дезар хьа ца дар да.

Уж кхоачамбоацараш дIадахара айбе беза бехктохкам, порядок, лоархIам байта беза закона, паччахьалкхен дисциплина. Иштта мара кхоачашдулургдац вайна наьха хьашташ, айлургбац вахарцара безам.

ДIахо Д. Г. Завгаева цIенхаштта белгалдаьккхар Нохч-ГIалгIай торговле министерства, респотребсоюза, республина санитарни гIулакх дерий балха кхоачамбоацараш. Цу организацей кулгалхой теркам тIаззар шоай балха деканарш дизза кхоачашдара уж бехктокхаме хилара. Ла йиш йолаш дац, аьлар цо,— перестройка халонаш я яхаш бабаьнаш а доахаш деш хIама а доацаш кулгалхой багIилга.

— Миштa кхетаде деза, теркал ца а деш миштa дита мегарг да, ахкана юккъе эггара дуккхагIа бабцадаараш, сом болча хана Ачхой-Мартановски, Шалински, Сунженски,. Малгобекски районни больницашка унахоштa лаьрхIа уж ца хилар.

Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Совета председателя боахама кулгалхой теркам тIаэзар боахамашта юкъера бувзамаш доха а деш договорни декхараш кхоачаш ца деш дита йиш йоацаш хилара.

Совещане дакъа лоацаш а къамаьл деш а бар мотти герча промышленноста территориально - производственни объединене генеральни директор С. М. Магомадов, «Чеченнигагропром» объединене председатель М. А. Арбиев, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатель С. М. Беков, Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета председателя заместитель Ю. И. Румянцев. Ю. И. Румянцева ше къамаьл деш белгалдир хаштта кхерам тIатоссаш хилар Нохч - ГIалгIай АССР-а чурча гIулакхий министерствас, юстице министерствас, прокуратурас, — аьлар дIахо Ю. И. Румянцева, — шоай динза дарггдоаца дехкараш, шоай бокъонаш кхоачашъяц, правоохранительни органий дисциплина лохьялар теркал а ца деш дитад.

Цу дешай уйла е езилга а гIулакх тоадиза дарггдоацила а дийцар Ю. И. Румянцева.

Совещани чакхйоалаш юкхера а Д. Г. Завгаева аьлар, вай вахаре массайолча мотти гашка кхоачамбоацараш гуча а даьха, динза дарггдоачоа теркам тIа а бахийта, наьха хьашташ кхоачашдергдолаш гIулакх де деза массане а. Республика унахцIено лораяра, нах чубаха фусамаш социально-культурни объекташта лаьрхIа гIайлоши хьалъяра оттае еза 1991 шера йола планаш. Правопорядоки, законности, дисциплинен чIоагIлургйолаш дола гIулакхаш де деза.

Республика рыночни гIулакхашта яла кийчлуш йолча хана боахамий кадрай дешар вIашIехьдакхха аьнна хьадда денкар тIадиллад Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Совета.

1990 шерара хьувкъам чуэцилга чакхдаккхараи РСФСР-а кхачан рынкана стабилизаци яраи тIадерзадьча кхы тIа а де дезарех бола РСФСР Лакхехьарча Совета соцам

Хьувкъам чуэцача аргIанара низкъала хьал оттар, хIаьта иштта кхачан рынке гучаювла хьал талха моттигаш а белгалъяь, РСФСР Лакхехьарча Совето **соцам бу:**

1. Автономни республикай Лакхехьара Советаш, халкъа депутатий моттигера Советаш, моттиге доал дара йолча бокъонех, РСФСР Лакхехьарча Совета 1990 шера 26 июлерча № 250 йолча а 1990 шера 15 августерча № 303 йолча а соцамаш тIа оттадьча кердача экономически хьалах пайда а эцаш, 1990 шера хьувкъам лоаццача хана чуийца баккхара, доакъара, моттигеча ресурсех запасаш Iалашъяра, дулх, шура, хьоар, коартолаш, бьцдадараш, кхыйола продукташ лоаттаяра договораш дизза кхоачашдара, 1991 шера кхачен юртабоахама бедали вIаши лоаттаяра дола предприятештен организацештен юкъе айтта даьнна бувзамаш мамогта лорадара тIахьеха.

2. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда хьувкъам чуийца баккхараи из лорабараи эша кхы тIа а гIулакхаш де, цунна юкъе ераш а хьош: хьувкъам чуэцача болхлойи предприятейи материальни безам лакхбара хьалаш хилийта, хьахинна яьнна продукци лорадара моттигерча хьалашка хьежжа хьувкъам чуэцаш бьча балхах ахчанца а натураца а доагIар дала цкъаза боахамий кулгалхошта мукъабала, агропромышленни комплекс цунна хиланза ярг мел йоацача материально-технически ресурсашца Iалашъярах бола промышленни предприятей, объединеней, организацей безами бехктокхами лакхбе.

3. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда кхачан керттерча товараша рынок Iалашъергйола хиланза даргдоаца организационнин экономическин гIулакхаш де, йоагIаш йолча отраслей болхлошта сайрийнарчен бийсанарчен сменашка, кIиранденошкен цIейш долча деношкен бьча балхах промышленноста доакъой предприятешен организацешен оборота тIера боалача пайдахи налогаш бюджете йохийтача средствай чотагIа кхы тIа хIама лулга юкъе а хьош.

4. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда моттигерча органашца цхьана баха нах кхачан товарий эггара керттерча тайпашца тешиаме Iалашбара республикански фондаш хьаяра хьакъехьара предложенеш нийчъе.

5. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда кхыча республикашка кхачан продукции бедали централизованни а децентрализованни а эцара долча хьалахи порядкахи договораш а республикашта юкъера соглашенеш а е. 1990 шера плана тIа оттаяьча валютни средствай боараме йолча кхачани кхачан промышленноста эшача бедален импортах переговораш е.

6. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда керттера кхачан товараш Iалашде бехктокхаме болча гIулакхерча нахагара доагIар дуккхагIа хьадеха. Керттерча кхачан товарашца доагIар дуккхагIа хьадеха. Керттерча кхачан товарашца республике баха нах Iалашбеча кризисни хьал ца оттийтара, хIаьта иштта тIехьа тIайоагIача хьувкъам чуэпара компанешка леттIа болх Iалашбара персоналъни бехктокхам РСФСР Министрий Совета Председателя хьалхарча заместителя, РСФСР юрта боахамеи кхачани министра Г. В. Кулика болга дIахайта.

РСФСР Лакхехьарча Совета Председатель
Б. Н. ЕЛЬЦИН.

Москва, 11 сентябрь 1990 ш.

Д. А. Волкогонов къамий Совета председателя заместителя декхарех мукъавалийтарах бола

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КЪАМИЙ СОВЕТА СОЦАМ

Къамий Совето соцам бу:

Волкогонов Дмитрий Антонович, № 60 йолча Оренбургски къаман-территориальни хоржамий округе гIоллара РСФСР халкъа депутат Къамий Совета председателя заместителя декхарех мукъавоалийталва цо дехарах.

РСФСР Лакхехьарча Совета Къамий Совета председатель Р. Г. АБДУЛАТИПОВ.

Москва, РСФСР Советий ЦIа,
1990 шера 5 сентябрь.

Къамий Совета председателя заместитель харжарах бола

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КЪАМИЙ СОВЕТА СОЦАМ

Къамий Совето соцам бу:

Сыроватко Виталий Григорьевич, № 26 йолча Брянски къаман-территориальни хоржамий округе гIоллара РСФСР халкъа депутат Къамий Совета председателя заместителалла хоржалва.

РСФСР Лакхехьарча Совета Къамий Совета председатель Р. Г. АБДУЛАТИПОВ.

Москва, РСФСР Советий ЦIа!
1990 шера 10 сентябрь.

Экономикана стабилизаци яраи рыночни гIулакхашка довлараи программах бола РСФСР Лакхехьарча Совета соцам

РСФСР халкъа депутатий Хьалхарча съездо тIадиллачунга хьежжа, экономически реформа кIийленаш а йийца, РСФСР Лакхехьарча Совето **соцам бу:**

1. М. С. Горбачевен Б. Н. Ельцинен цхьана яьча решенега хьежжа, С. С. Шаталина — Г. А. Явлинске болхлой группас оттаяь а РСФСР Министрий Совето хьачуенна а йола экономикана стабилизаци яраи рыночни гIулакхашка довларен программа керттерча даькъе могайойла.

2. Цу программа принципаш эггара гаргагIча хана тIаэцар дехаш союзни республикай Лакхехьарча Советаташкеи СССР Лакхехьарча Советагеи кхайка.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума тIадуллалда РСФСР Министрий Советаца цхьана союзнин автономнин республикай, автономни областийн округайи, РСФСР краяйн-областийн хила тарлуш йола замечанеши предложеншн теркал а еш, хиланза дарггдоаца тоадаьоаш программана юкъедахьа а РСФСР Лакхехьара Совет хьожаргйолаш уж дIачудала а.

3. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда РСФСР Лакхехьарча Советз палатай комиссешцен комитеташцен цхьана бетта йолча хана программа кхоачашъяра практически гIулакхий план оттае а РСФСР Лакхехьарча Совета хьалхашка яхьа а, из деш, Российски Федераце граждаиаш социальни Iалаш а бергболаш, из кхоачашъяра тIахьожама система къоастае.

РСФСР Лакхехьарча Совета палатай комиссешен комитеташеи программа кхоачашъяра хиланза яргйоаца законодательни акташ кийчъе а РСФСР Лакхехьара Совет хьожаргйолаш дIачуяла а. РСФСР халкъа депутатий Съездага — РСФСР Конституце йоагIаш йола статьяш хувцара хьакъехьара предложенеш.

4. Программа кхоачашъяро СССР халкъа боахама доал дара керда организационни структураш дIаехаш хилар теркал а деш, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума тIадуллалда йоагIаш йола предложеней кийчъе а РСФСР Лакхехьарча Совето хувцаргйолаш дIачуяла а.

5. РСФСР Министрий Совета тIадуллалда ер программа араякхха а массови информаце средствашка ювцийта а.

РСФСР Лакхехьарча Совета Председатель
Б. Н. ЕЛЬЦИН.

Москва, 11 сентябрь 1990 ш.

РСФСР КОМПАРТЕ ЦК ПОЛИТБЮРО

РСФСР КП ЦК хьалхара секретарь

ПОЛОЗКОВ
Иван Кузмич

Курски областа Солнцевски района Леш-Плота яхача юрта 1935 шера ваьв, эрсе. 1958-ча шера денз КПСС член ва. Ерригсоюзни заочни финансово - экономиче с к и институт, КПСС ЦК-ра заочни Лакхера партийни школен общественни Iилмай Академин чакхъяькхай. СпециальностагIа экономист ва.

1954—1957 шерашка Советски Эскаре гIуланх деш хиннав 1957 шера денз — Курски областе колхозник. 1958 шера денз комсомольски, советскии партийнии балха тIа ва. Курски областа ВЛКСМ райкома шоллагIа, хьалхара секретарь, парте райкома секретарь, шоллагIа секретарь, райисполкома председатель, КПСС райкома хьалхара секретарь хиннав. КПСС ЦК аппарате болх баьб массехк шера. 1983 шера — секретарь, 1985 шера — хьалхара секретарь волаш хиннав КПСС Краснодарски крайкоме, 1990 шера — халкъа депутатий Краснодарски краевой Совета Председатель. 1990 шера июне денз — РСФСР Компарте ЦК хьалхара секретарь.

1986 шера денз КПСС ЦК член, ЦК (1990 шерарча) июльски Пленуме КПСС ЦК Политбюро членалла хержав. РСФСР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

АНТОНОВИЧ
Иван Иванович

1937 шера Брестски областа Ляховичски района Домаши яхача юрта ваьв, белорус. 1967 шера денз —КПСС член. Доазол арахьарча къамий меттай Мински паччахьалкхен педагогически институт чакхъяькхай, Философски Iилмай доктор, профессор.

Къахьега волавеннаб 1960 шера денз. Белорусски ССР Iилмай Академе Iилман учрежденешка болх беш хиннав, 1969-ча шера денз—ООН секретариата болхло. ТIехьагIа — ЮНЕСКО-ра СССР массазарча представительства советник.

1977-ча шера парте Мински горкома секретаралла хержав. ТIакхха — Белорусе Компарте ЦК культура Отдела заведующи. 1987 шера денз — КПСС ЦК-рча общественни Iилмай Академе Iилман балха проректор. 1990 шера денз — общественно - политически организацешца бечаг балхах йолча КПСС ЦК Отдела заведующе заместитель.

РСФСР Компарте учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. ЦК сентябрьски (1990 ш.) Пленуме — РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

БРЯЧИХИН
Алексей Михеевич

1942 шера Московски областа Электросталь яхача городе ваьв, эрсе. 1966 шера денз КПСС член ва. Ерригсоюзни заочни инженерно - гIишлон институти КПСС ЦК-ра общественни Iилмай Академни чакхъяькхай. Экономически Iилмай кандидат ва.

Ший къахьегам дIаболабаьб 1960 шера Московски областерча «Электросталь» яхача заводе мастер волаш. 1963—1965 шерашка Советски Эскаре гIуланх деш хиннав. Цул тIехьагIа комсомольски балха тIа хиннав. 1970—1974 шерашка — Московски областной управлене, тIехьагIа — дулха промышленноста производственни объединене начальника заместитель. 1974 шера денз Загорски горисполкома председателя хьалхара заместитель. 1979 шера — КПСС Московски обкома инструктор. Солнцевски горисполкома председатель. 1984 шера — города Москван халкъа депутатий Солнцевски районни Совета исполкома председатель. 1987 шера г. Москван КПСС Севастопольски райкома хьалхарча секретаралла хержав. 1990 шера — халкъа депутатий г. Москван Севастопольски районни Совета председатель.

РСФСР Компарте учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав, ЦК сентябрьски (1990 шерарча) Пленуме РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла хержав. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ЕНИНА
Вера Нестеровна

1947 шера Тамбовски областа Моршански района Хлыстово яхача юрта яьй, эрсе я. Моршански библиотечни техникуми Московски лакхера партийни школеи йистеяькхай.

Къахьега йолаеннай 1966 шера Орловски областа юртарча библиотека заведующи йолаш. Цул тIехьагIа Орловски областа Кромской района «Южный» яхача совхозе болх беш хиннай. 1979 шера денз партийни балха тIа хиннай: «Южный» яхача совхоза парторганизаце секретаралла. «Путь к рассвету» яхача колхоза партхкома секретаралла хержа хиннай. 1988 шера денз — Орловски областа Кромской района «Победа» яхача колхоза председатель.

РСФСР Компарте учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержай. Паччахьалкхен совгIаташ денна я.

ЗЮГАНОВ
Геннадий Андреевич

1944 шера Орловски областа Хотынецки района Мымрино яхача юрта ваьв, эрсе. 1966 шера денз КПСС член ва. Орловски паччахьалкхен / педагогически институти КПСС ЦК-ра общественни Iилмай Академии чакхъяькхай. Философски Iилмай кандидат ва.

Къахьега волавеннаб 1961 шера Орловски областа юртарча юкъерча школа хьехархо волаш. Советски Эскаре гIулакх деш хиннав. 1967 шера денз — профсоюзни, комсомольски партийнии балха тIа хиннав, педагогически институте хьехаш а хиннав. Комсомола райкома, горкома, ВЛКСМ Орловски обкома хьалхарча секретаралла хержа хиннай. 1974 шера денз — парте Орловски горкома секретарь, шоллагIа секретарь, КПСС Орловски обкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи. 1983 шера денз — КПСС ЦК пропаганда Отдела сектора инструктор, заведующи. 1989 шера денз — КПСС ЦК Идеологически отдела заведующе заместитель.

РСФСР Компарте учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав, ЦК сентябрьски (1990 шерарча) Пленуме РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла хержав. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

РСФСР-ерча ПРИВЕЛЕГЕХ БОЛА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СОЦАМ

РСФСР демократически хувцамаш кIоаргде дезалгах йола РСФСР халкъа депутатий I-ча Съезда решенеш кулге а лоацаш моллагIча балха тIа мара ца хиларах къаьстача наха (е группан), е къаьсттача организацей а цар болхлой а привилегеш хила йиш ца хиларга хьежжа, цунца цхьана моллагIа тайпара привилегеш:

— Iаьдала;
— ца йоагIача льготашта;
— къа ца хьегаш нийцача рузкъан;
— организацей, предприятейи учрежденейи кулгалхой, паччахьалкхен органий аппаратий болхлой къахьеган за Iалашдаьча вахареи къахьегамеи комфортни хьалашта яраш тIа ца а эцаш, привилегеша социальни нийсхо телхаю аьнна а лерхIаш, РСФСР ВС Президиумо **соцам бу:**

1. ДIаяха РСФСР-е еррига привилегей видаши формаши. Цунца дувзаденна 1.08.90 ш. денз харц лархIа ишта е вешта должностной привилегеш Iалашъеш йола еррига законодательни акташ ,соцамаш, инструкцеш, распоряженеш.

2. Бехктокхама болхлой балха къаьстта хьалаша царна деча гIулакхий тайпаши 1.08.90 ш. денз уввтаду халкъа депутатий Советаша массови информаце средствашка 10 денал тIех ца доалийташ кепа а тохаш.

3. Ер соцам кхоачашбара тIахьожам лоаттабе декхарийла ю РСФСР ВС гласностах йола Комитет.

РСФСР Лакхехьарча Совета Председатель
Б. Н. ЕЛЬЦИН.

Москва, 17 июль 1990 ш.

РСФСР КОМПАРТЕ ЦК ПОЛИТБЮРО

ИЛЬИН
Алексей Николаевич

1944 шера Псковски областа Красногородской районе Друн яхача юрта ваьв, эрсе. 1966 шера денз КПСС член ва. Великолукски юртбоахама институти КПСС ЦК-ра общественни Iилмай Академии чанхъяьккхай. Экономически Iилмай кандидат ва.

1963—1966 шерашка Советски Эскаре гIулакх деш хиннав. 1967 шера денз комсомольскин партийнин балха тIа ва. ВЛКСМ Псковски обкома хьалхара секретарь хиннав. 1975 шера денз — Псковски областа КПСС Куньински райкома хьалхара секретарь. 1979 шера денз—КПСС Псковски обкома секретарь. 1988 шера денз — хьалхара секретарь. 1990 шера денз — халкъа депутатий Псковски областной Совета председатель.

Парте XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав. РСФСР Компарте Учредительни съезде — РСФСР Компарте ЦК членалла, ЦК сентябрьски (1990 ш.) Пленуме — РСФСР Компарте Центральни Комитета шолгIча секретаралла. СССР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

КАЛИНИН
Николай Васильевич

1937 шера Горьковски областа Работкински района Малые Курашки яхача юрта ваьв, эрсе. 1958 шера денз КПСС член ва. М. В. Фрунзе цIерагIара ТIема академин ТIема Герзашпарча Низний Генеральни штаба ТIема академин чакхъяьккхай. Инарал-полковник ва.

1958—1965 шерашка взвода, рота командир волаш хиннав. Батальона командир, войсковой даькъа штаба начальник, гвардейски парашютно - десантни полка командир, гвардейски воздушно - десантни дивизе командир, армейски корпуса командир, эскара командующи. Прикарпатски тIема округа бIуна командующе хьалхара заместитель, Германерча советски бIуна группа главнокомандующе хьалхара заместитель. Сибирски тIема округа бIуна командующи хиннав. 1987—1989 шерашка — воздушно - десантни бIуна командующи, хIаьта 1989 шера денз — Московски тIема округа бIуна командующи.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. СССР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

КАШИН
Владимир Иванович

1948 шера Рязански областа Сараевски района Назарьево яхача юрта ваьв, эрсе. 1975 шера денз КПСС член ва. Рязански юртбоахама институт чакхъяьккхай. Юртбоахама Iилмай кандидат ва.

Къахьега волавеннав 1971 шера денз Рязански областа Сараевски района 1-ча Мая цIерагIча колхоза керттера агроном волаш, Советски Эскаре гIулакх даь ваьнначул тIехьагIа — агроном, лаборатор вокхагIвола Iилман болхло, заведующи, «Красная пойма» яхача опытно-производственни боахаме керттера агроном волаш хиннав Москвски областа Луховицки районе. 1980 шера денз — Московски областа Серебряно-Прудски района Московски селекционни станце директор. 1985 шера денз — КПСС Серебряно-Прудски райкома хьалхара секретарь. 1990 шера халкъа депутатий районни Совета председатель.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте Центральни Комитета членалла хержав. ЦК сентябрьски (1990 ш.) Пленуме РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла хержав. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

КУГУЛЬТИНОВ
Давид Никитич

Ваьв 1922 шера Калмыцки АССР-а Малхбузерча улуса Абганер-Гаханкины яхача юрта, калмык ва. 1943 шера денз КПСС член ва. А. М. Горькие цIерагIара Литературни институт йистеъькхай. 1940—1944 шерашка Советски Эскаре гIулакх деш хиннав, Даймехка Сийлахь - бокхача тIем тIа данъа лаьцад. 1944 шера денз Алтайски края городе Бийске автотехникуме преподаватель хиннав. 1945 шера законагIа доацаш репресси яь хиннав. Итт шерал совгIа йолча хана Красноярски края городе Норильске хинхьаькхара секретарь. 1979 шера денз—КПСС Псковски обкома секретарь. 1988 шера денз — хьалхара секретарь. 1990 шера денз — халкъа депутатий Псковски областной Совета председатель.

Парте XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав. РСФСР Компарте Учредительни съезде — РСФСР Компарте ЦК членалла, ЦК сентябрьски (1990 ш.) Пленуме — РСФСР Компарте Центральни Комитета шолгIча секретаралла. СССР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

КАШИН
Владимир Иванович

1948 шера Рязански областа Сараевски района Назарьево яхача юрта ваьв, эрсе. 1975 шера денз КПСС член ва. Рязански юртбоахама институт чакхъяьккхай. Юртбоахама Iилмай кандидат ва.

Къахьега волавеннав 1971 шера денз Рязански областа Сараевски района 1-ча Мая цIерагIча колхоза керттера агроном волаш, Советски Эскаре гIулакх даь ваьнначул тIехьагIа — агроном, лаборатор вокхагIвола Iилман болхло, заведующи, «Красная пойма» яхача опытно-производственни боахаме керттера агроном волаш хиннав Москвски областа Луховицки районе. 1980 шера денз — Московски областа Серебряно-Прудски района Московски селекционни станце директор. 1985 шера денз — КПСС Серебряно-Прудски райкома хьалхара секретарь. 1990 шера халкъа депутатий районни Совета председатель.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте Центральни Комитета членалла хержав. ЦК сентябрьски (1990 ш.) Пленуме РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла хержав. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ЛЮБИМОВ
Николай Холевич

Ваьв 1949 шера Иркутски областа Аларски района Забитуй яхача юрта, эрсе ва. 1983 шера денз КПСС член ва. Иркутски профессионально - технически училище чакхъяьккхай.

Къахьега волавеннав 1966 шера. Советски Эскаре гIулакх деш хиннав. Кадрови балхло ва, тIаьв шерал совгIа йолча хана Иркутски производственни авиационни объединене сборщик - клепальщик волаш болх беш ва.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав.

МЕЛЬНИКОВ
Александр Григорьевич

Ваьв 1930 шера Московски областа Орехово - Зуеве, эрсе ва. 1957 шера денз КПСС член ва. В. В. Куйбышева цIерагIара Московски инженерно - гIишлон институти заочно КПСС ЦК-ара Лакхера партийни школен йистеъькхай.

Къахьега волавеннав 1953 шера денз г. Томска цхьан предприяте капитални гIишлош яра управлене инженер волаш. Советски Эскаре гIулакх деш хиннав. 1956 шера денз комсомольски, советски, партийни балха тIа ва. ВЛКСМ Томски областа Северски горкома отдела заведующиц, шоллагIа секретарь, парте горкома инструктор, отдела заведующи, Северски горисполкома председатель, КПСС Северски горкома хьалхара секретарь, парте Томски обкома гIишлон отдела заведующи хиннав. 1973 шера денз КПСС Томски обкома секретарь, шоллагIа секретарь, хьалхара секретарь хиннав. 1986—1988 шерашка КПСС ЦК гIишлон отдела заведующи хиннав. 1988 шера денз парте Кемеровски обкома хьалхара секретарь ва.

1986—1990 шерашка КПСС ЦК член ва . РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав, РСФСР Компарте ЦК сентябрьски Пленуме (1990 ш.) РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла хержав. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ПРОКОПЬЕВ
Юрий Николаевич

Ваьв 1932 шера Якутски АССР Ленински района Нюрба яхача юрта, якут ва. 1958 шера денз КПСС член ва. Якутски паччахьалкхен педагогически институти КПСС ЦК-ара общественни Iилмай Академии йистеъькхай. Филологически Iилмай кандидат ва.

Болх бе волавеннав 1950 шера Якутски АССР Верхневилюйск яхача юрта берий цIен воспитатель волаш. 1955 шера юкъерча школе хьехархо хиннав. 1956 шера денз комсомольскин партийни балха тIа ва; комсомола Верхневилюйски райкома хьалхара секретарь, ВЛКСМ Якутски обкома секретарь, парте обкома инструктор хиннав. 1966—1967 шерашка СССР Iилмай Академе Сибирски отделене Якутски филиала метта, литература, историе института зIамагIвола Iилма сотрудник хиннав. 1957 шера денз КПСС Якутски обкома пропагандан агитацеи отдела заведующи, секретарь, парте Якутски горкома хьалхара секретарь хиннав. 1982 шера денз КПСС Якутски обкома хьалхара секретарь ва.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. СССР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

СИЛКОВА
Нина Прокопьевна

Яьй 1939 шера Красноярски края городе Иланске, эрсе я. 1963 шера денз КПСС член я. Красноярски паччахьалкхен педагогически институти КПСС ЦК-ара общественни Iилмай Академии йистеъькхай. Исторически Iилмай кандидат я.

1957 шера болх бе йолаеннай Красноярски края Иланский района Южно-Александровски юкъерча школе пионервожати а йолаш. 1961 шера дена комсомольскин партийнин балха тIа я; ВЛКСМ Иланский райкома отдела заведующи, шоллагIа секретарь, хьалхара секретарь, КПСС Красноярски края Иланский райкома политически просвещене кабинета заведующи хиннай. 1966 денз ВЛКСМ Красноярски крайкома секретарь, цул тIехьагIа КПСС г. Красноярска Центральни райкома секретарь хиннай. 1977 шера денз КПСС Красноярска горкома секретарь, КПСС Красноярски крайкома инструктор, пропагандан агитацеи отдела заведующи, секретарь хиннай. 1987 шера денз СССР культура министра заместитель я.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержай; ЦК сентябрьски Пленуме (1990 ш.) — РСФСР Компарте Центральни Комитета секретаралла. Паччахьалкхен совгIаташ денна я.

СОКОЛОВ
Алексей Сергеевич

Ваьв 1947 шера Московски областа Раменски района Кулаково яхача юрта, эрсе ва. 1972 шера денз КПСС член ва. Московски гидромелиоративни институти КПСС ЦК-ара общественни Iилмай Академии йистеъькхай. Къахьега волавеннав 1970 шера Московски областа Раменски районе Тельмана цIерагIча совхоза инженер - механик а волаш. 1972 шера денз комсомольскин партийнин балха тIа ва. 1976 шера денз Московски областа Раменски горисполкома председателе заместитель ва. 1980 шера денз «Подмосковье» яхача опытно - производственни боахама директор ва. 1985 шера денз — парте Раменски горкома хьалхара секретарь. 1989 шера денз КПСС Московски обкома секретарь ва.

КПСС XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав. РСФСР Компарте Учредительни съезде — РСФСР Компарте ЦК членалла, ЦК сентябрьски (1990 ш.) пленуме — РСФСР Компарте ЦК секретаралла. РСФСР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

СТЕПАНОВ
Виктор Николаевич

Ваьв 1947 шера Карельски АССР Олонецки района Видлица яхача юрта, карел ва. 1969 шера денз КПСС член ва. Карельски паччахьалкхен педагогически институт, Ленинградски лакхера партийни школа, Чехословаке Компарте ЦК-ара Лакхера политически школа йистеъькхай. Философски Iилмай кандидат ва.

Къахьега волавеннав 1962 шера «Кареллесэкспорт» яхача объединене Ильински лесозавода столяр а волаш. Культура Видлицки юрта цIен директор волаш болх баьб. 1966 шера денз комсомольски, партийни, советски балха тIа ва. Комсомола Олонецки райкома секретарь, хьалхара секретарь, ВЛКСМ Карельски обкома шоллагIа секретарь хиннав.

КПСС Олонецки райкома шоллагIча секретаралла, КПСС Пряжински райкома хьалхарча секретаралла хержа хиннав. 1987 шера денз КПСС Карельски обкома отдела заведующи хиннав. 1988 — 1989 шерашка КПСС ЦК аппарате болх баьб. 1989 шера денз Карельски АССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель ва. 1990 шера денз Карельски АССР Лакхехьарча Совета Председатель ва.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. РСФСР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ФРОЛОВ
Константин Васильевич

Ваьв 1932 шера Калужски областа городе Кирове, эрсе ва. 1965 шера денз КПСС член ва. Транспортни машинаш ю Бежицки институт йистеъькхай. Технически Iилмай доктор, профессор, СССР Iилмай Академе академик ва.

Къахьега волавеннав 1946 шера Калужски областа город Кироверча «Стройфаянс» заводе. Институт чакхъяьккхачул тIехьагIа Ленинградски металлически завода инженер - тохкамхо, вокхагIвола инженер хиннав. 1958 шера денз Iилма болх беш ва: аспирантагара волавенна СССР АН А. А. Благонравова цIерагIча института директор хулаш никъ баьб. 1985 шера СССР Iилмай Академе вице-президенталла хержав, 1986 шера денз СССР АН машинаш еча, механика, управлене процессай отделене академик — секретарь, СССР Iилмай Академе «Надежность машин» яхача отраслешта юкъерча Iилма-технически комплекса генеральни директор ва.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. СССР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва. СССР АН Президиумах член ва. РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав. РСФСР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ЧИКИН
Валентин Васильевич

Ваьв 1932 шера г. Москве, эрсе ва. 1956 шера денз КПСС член ва. В. В. Ломоносова цIерагIара Московски паччахьалкхен университет йистеъькхай.

Къахьега волавеннав 1951 шера «Московский комсомолец» яхача газета редакце литературни сотрудник а волаш. «Комсомольская правда» газета литературни сотрудник, редактора заместитель, пропаганда отдела редактор, керттерча редактора заместитель волаш болх баьб. 1971 шера денз «Советская Россия» газета керттерча редактора заместитель, хьалхара заместитель хиннав. 1984 — 1986 шерашка СССР издательства полиграфе, книжкай торговле Паччахьалкхен комитета председателя хьалхара заместитель хиннав. 1986 шера денз «Советская Россия» газета керттера редактор ва.

Парте XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав, РСФСР Компарте Учредительни съезде — РСФСР Компарте ЦК членалла. РСФСР халкъа депутат ва. Паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

ЯШИН
Валерий Васильевич

Ваьв 1945 шера Кемеровски областа Кузнецки района Ново-Источное яхача юрта, эрсе ва. Н. Э. Баумана цIерагIара Московски лакхера технически училищен Ленинградски лакхера партийни школен йистеъькхай.

Къахьега волавеннав 1960 шера штукатур волаш. 1968 — 1974 шерашка болх баьб г. Ленинграде транспортни машинаш еча Ерригсоюзни Iилма-тохкама института инженер, вокхагIвола инженер, зIамагIвола Iилма сотрудник волаш. 1974 шера денз партийни балха тIа ва. КПСС г. Ленинграда Красносельски райкома инструктор, отдела заведующе заместитель, пропагандан агитацеи отдела заведующи, организационни отдела заведующе заместитель, хIаьта цул тIехьагIа организационно-партийнин кадровин балха отдела заведующе заместитель хиннав. 1988 — 1990 шерашка КПСС г. Ленинграда Красносельски райкома шоллагIча секретаралла хержа хиннав. 1990 шера денз КПСС Ленинградски обкома шоллагIа секретарь ва.

РСФСР Компарте Учредительни съезде РСФСР Компарте ЦК членалла хержав.

РСФСР КП ЦКК председатель

СТОЛЯРОВ
Николай Сергеевич

Ваьв 1947 шера Белорусски ССР Гомельски областа Калинковички района Александровка яхача юрта, белорус ва. В. М. Комарова цIерагIара Ейски лакхера военни авиационни училищен Ю. А. Гагарина цIерагIара ТIема — фецарча академин йистеъькхай. Полковник ва. Философски Iилмай кандидат, доцент ва.

Къахьега волавеннав 1963 шера Белорусски машиннаькъа Гомель станце наькъа дистанце болхло а волаш. 1965 шера денз Советски Эскара мугIарашка гIулакх деш хиннав: курсант, авиационни полке штурман, авиационни дивизе оперативни отдела начальника помощник, авиационни штаба начальника заместитель. 1980 шера денз Ю. А. Гагарина цIерагIча ТIема-фецарча академе марксизма - ленинизма кафедра преподаватель, вокхагIвола преподаватель ва.

Парте XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав, паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

РСФСР КП ЦКК председатель

СТОЛЯРОВ
Николай Сергеевич

Ваьв 1947 шера Белорусски ССР Гомельски областа Калинковички района Александровка яхача юрта, белорус ва. В. М. Комарова цIерагIара Ейски лакхера военни авиационни училищен Ю. А. Гагарина цIерагIара ТIема — фецарча академин йистеъькхай. Полковник ва. Философски Iилмай кандидат, доцент ва.

Къахьега волавеннав 1963 шера Белорусски машиннаькъа Гомель станце наькъа дистанце болхло а волаш. 1965 шера денз Советски Эскара мугIарашка гIулакх деш хиннав: курсант, авиационни полке штурман, авиационни дивизе оперативни отдела начальника помощник, авиационни штаба начальника заместитель. 1980 шера денз Ю. А. Гагарина цIерагIча ТIема-фецарча академе марксизма - ленинизма кафедра преподаватель, вокхагIвола преподаватель ва.

Парте XXVIII съезде КПСС ЦК членалла хержав, паччахьалкхен совгIаташ денна ва.

Нов. В. И. Шляхтина Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлонхо яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

ГIишлош еча даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлохо» яха сийдола цIи лойла: Шляхтин Василий Ивановича — «Грознефтехимремстрой» яхача треста специализированни № 2 йолча ремонтно-гIишлон управление керттерча инженера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. Л. М. Льяновайча Нохч-ГIалгIай АССР торговле заслуженни болхло яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Торговле дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР торговле заслуженни болхло» яха сийдола цIи лойла Льянова Махьмада Лизайна — «Грознефтеоргсинтез» ОРСа производственни объединене № 7 йолча тика заведующена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. И. В. Коротковайна Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артистка яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Исполнительски мастерство лакхача боараме хиларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артистка» яха сийлен цIи лойла: Короткова Ирина Викторовайна — «Союзгосцирка» артисткайна.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. Н. Г. Дворак Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Культура даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло» яха сийдола цIи лойла: Дворян Нинель Григорьевнайна — Х. Нурадилова цIерагIча Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен драматически театра художник-декоратора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. М. П. Эдисултановна Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Исполнительски говзал лакхача боараме хиларахи, цирковой искусства гропаганда ярахи, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло» яха сийлен цIи лойла: Эдисултанов Муса Позлуевича — Грозненски госцирка манежа инспектора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. А. С. Сулеймановна Нохч-ГIалгIай АССР халкъа поэт яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Нохчий литература дегIадоаладара дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР халкъа поэт» яха сийлен цIи лойла Сулейманов Ахьмад Сулеймановича — поэта. СССР ялархой Союза члена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозни.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. И. М. Дутаева Нохч-ГIалгIай АССР халкъа художник яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Изобразительни искусства даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР Халкъа — художник» яха сийдола цIи лойла Дутаев Ильяс Магомедовича — СССР художниний Союза члена, художника - прикладника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. М. К. Осмаева Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Культура даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР халкъа художник» яха сийлен цIи лойла **Осмаев** Мовла Камиловича — «Красное Знамя» яхача гудермесски городской газета редактора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный.
1990 ш. 11 сентябрь.

◆

Нов. Н. Г. Разуваевна Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни механизатор яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Юртбоахама даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни механизатор» яха сийлен цIи лойла **Разуваев** Николай Григорьевича — «Шалинский» яхача совхоза арендни бригада механизатора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель

Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный.
1990 ш. 11 сентябрь.

Парти, общество, перестройка

КХЫ А ДУККХА ДА

Магомадова Асейхьат КПСС мугIарашка этта дукха ха яц. Из дар 1987 шера. Черсий - Балкхарой агромелиоративни институт йистеъькхачул тIехьагIа Грозненски района № 1 йолча «Молочный» яхача совхоза отделене агроном а йолаш болх баьб цо. Ткх шера апрель бетта совхоза коммунисташа Асейхьат парткома секретаралла хержар.

— **Коммунисташ бараш а боацараш а, вай мехкара боацараш а сатем боацаш хьийжар XXVIII съездага. Цунца дувзадена дукха хIама хувцаларга дог доахаш бар нах. ХIанз из событи исторена юкъе яхай. Фу хет хьона съездах а цун балха итогех а?**

— Цох лаьца бух соцпаш, цхьаннега а оалалургда, аьнна хеташ яц со. Из чIоагIа хала да. Съезде мел хинна къамаьлаш ира, вIаши барта ца боагIаш дуанар, чIоагIа къовсамаш дар. Политически резолюцеш, кхыдола доархIам бола документаш... ХIанзчул тIехьагIа духа ха еза уж дерригаш кхетаде.

ХIаьта а кхыча коммунистий санна са г цхьаца уйла чуессай цу хьакъехьа. Дог раьза долаш тIанйцай аз съезда Программни заявлени, из йизза ханаца а перестройкаца а йоагIаш я.

Вакъда, цхьаькха а аргда аз КПСС кердача Устава тIа мел дар дерригаа са дега махетта дац. Цу тIара аз хьаллоац партийни взносах 50 процент ахча партийни организаце чу дусаргхиларах йола положени. Цо таро хулайтаргья таро йоацача коммунисташта - пенсионераша, матерьяльни гIо де а, уж взносаш дIатела ца езаш мукъабаха а.

— **МалагIа да дего къоабал ца дер?**

— Партийни организацеш шоай лоламах хилар дика да, хIаьта сога хаьттача укхаза а да цхьаца кхоатамбоацараш. Хьалха санна а доацаш парте хьэцаш вола саг райкоме гIолла а доацаш юхьхьанцарча партийни организаце коммунисташа яьча решенех хьаэцалга чIоагIа дика а лоархIаме а гIулакх да, ТIакхха партийни билет хьаэца райкоме ваха везалга сона нийса хетац.

Цхьаькха а да. ГIалат даьннача коммуниста гIод тохарах. Парторганизаце бокъо я коммуниста выговор яла. Духьхьал выговор...

Юха а съездага хьожаргда вай. Цун керттера мэIан-исторически маIан! — парти йохачара кIалхараяькхар. ХIаьта, цу тайпара хIама а хила тарлора.

Цул совгIа, съезд зелургдоллаш, «аьргехьа» йийрзар пхьаболча новкъостий дагалаьттар доха а деш. Ишта, Е. Лигачев ЦК кеодача составе хержанзар, Сона хетачох, из дика а да. ТIехдика! Кхыча тайпара хиннадаларе, партех бола тешам боврг бар дукхача наьха.

Кхы а цхьа кхераме хIама дар хила меган: Борис Николаевич Ельцин КПСС членаллара хьаваьнначул тIехьагIа цун тIехха Iалаьмате дукхабараш хьабаьлар.

— Вайна махарра, съезд чакхъяьнначул тIехьагIа; КПСС-ера массови хьаькъаха нах дIаболхаш моттиг гучаяьнна яц шун совхозе. Совхозе мел бола коммунисташ идейно чIоагIа нах болга да из, е царна деррига бебашха доацалга да из?

— Сона хетачох, идейни коммунисташ болга да. 19-гIча—31-гIча августага кхачалца отчетно-хоржама собранеш хилар тха партийни группашка. Уж 7 я тха. Цу собранешка чIоагIа хьашт долаш дийцар коммуниста 7 керда Устава программни заявленеш а. Коммунисташ меттел, парте боацараш а ба программни документаш бокхача безамца Iомадеш. Укхаза, кабинете, хьалхагIа дуккха партийни вахарах дола документаш дар сога, хIанз-м цхьаккхе а дац!

— **Укх тIехьарча хана саг эттавий шо долча парте? Этта вале, малагIа бахьанаш доаладу цар?**

— ДIадахача шера парте шин саг хьайийцев оаха. ХIаьта, укх шера-кхы а шин саг. Цар йоах шоаш перестройка хьинаре доакъашхой хила безам бочаш ба.

— **Фу хет хьона хIаьта, цхьаькханех: йиш йий-те вай хана а партийни билетах карьера е?**

— Тха партийни организаце-м яц. Тха коммунисташ парте бахнара бахьан — духьхьал вахара халагIа йолча моттигашка хьалхалаттар да. Тха совхозе кIезига бац лакхерча гIулакхашка бола парте боацараш. Масала, керттера энергетик и вокхагIа волаш проваб а, кхыбараш а — парте боацараш ба.

— **Партеш дукха йолча хьалашца ишта бе беза болх КПСС цхьаьнцарча парторганизаце?**

— Дуккха дикагIа а хьинарегIа, хIара сага дегага кхоачаш, массаболча къахьегамхой хьашташ кхоачашдеш.

Къамаьл даьр
Г. ИСАЕВ.

Актуальни тема

ТХЬАМКА—ДЕФИЦИТ

ХIара дийнахьа эшаш дола товараш кхоачам болаш ца хилар вайна массаза а хоалуш да. ХIаьта хIанз тхьамка тIа кхьачад из гIулакх. Сигареташ хургхилрах шен а боагIаш киоска хьалхашка бIарчча сахьаташ а доахаш аргIана латт Москве нах.

Шин-кхаь сахьата догIа а йIовхала а хIала латта низ дIанхьачарий 5 пачка сигареташ эце вIаштIехьдоал, цхьаннега кхы дукхагIа йохкац.

Кхы тIехьа-тIадоагIача деношка ишта аргIана латта бева гIаьле увзаш бола нах, цул совгIа, эцалургья-яц ховш а доацаш. Тхьамка ца тоъаш хилар бахьан долаш нах хьайнэб — улицаш дIалувш, транспорт сецаю. Ленинграде эгIазбахача наха тхьамка дохкаш йола киоск цIи а теха йоагаяьй. Наха эшаш дола хилянзэ даргдоацача товараш хиларо селлара бирсбаьбан нах тхьамка доацаш бисача санна. Из гIулакх лораша дувцар бакъдеш да. Цар йохх, ишта йохкха еце а тхьамка наркотик я.

Цу хьала Iаьдало теркам тIабахийтац аьлча бакъхургдац. ХIаьта боккха низ теркам цу хьакъехьа лоаттабой а. гIулакх меттахьадалац тхьамка фабрикай хьалаш кхы вогIа хила йиш йоацаш доландаь цудухьа хIанз таханарча дийнахьа реальни новкъостал вIаштIехьадоалаш дац. Из кхетаде хала дац. Капиталовложенеш цу сахьата пайда бе йолалургьяц (укхаза хоахадергда вай хиланза даргдоаца валюта лаха дезалга — вайцига хьаеш мичай йоагIаш йола оборудувани). Ишта дог доахилга яц импорт шерьергхиларга а.

Иштта хьалашка эттача Моссовето — из проблема кхоачашъяра ший тайпара решени яьй. Московски телевидене гIолла къамаьл даьд Моссовета председателе Г. Попова. Цо аьннад. — тхьамка изделешта карточни система юкъейоалае оттаьадь Моссовето 18 шерал тIехбаьннарашта талонах бетта 5 пачка сигареташ эца йиш хургIолаш — Москве бахачар. Гаьале увзача сага фу хургда пхе пачка сигаретех? Хеталу Моссовете Iаьдала органий болхлой гIаьле увзаш бац, аьнна. Талонни система цхьан бетта мара яц, — яхаш Попов вале а, цу къамаьлах теша хала да, хIана аьлча цхьан бетта цхьамка проблема кхоачашюллургьяц. ХIаналехьа а дувцаш да талоний система ноябрга кхаччалца хила тарлу яхаш.

Ховш махиллара дукхагIа бола москвичаш гIаьле увзаш бац. Моссовета председателе царна а лаьрхIай 5 пачка сигареташ. Уйла йича, массанена а цхьатарра пхиппа пачка лаьрхIай Моссовето. Кхыча тайпара аьлча шоай йолаш йола резерв 18-шерга бабьнначарна дIайийкъай, эшачарна а ца эшачарна а лаьрхIа.

Фу дергда теш сигареташ ца езачар? Цар таро хургья вовзачоа - везачоа дIаяла, хIаьта цхьаькха а да, цу таденех дефицитни продуцеш эца а йиш хургья. Боккъола а дика хургдар цу хьакъехьа теневой экономика дика йовзаш йолча Т. Карягинайца консультаци йича. Гуш да, пайда ца эцаш, йиса йола талонаш къайлагIа йохкаргхилар. Хетаргахьа талона маьха боарам 20—25 сомага баргба. Кхыча тайпара аьлча из да гIаьле увзарий кисара ахча гIаьле ца увзарий киса гIоргда яхилга. Ларх1а хала дац гIаьле увзча сага алапена тIера ах тхьамках дIадала дезалга.

Кхыча потребительски сферашка пайда ца эцаш йиса талонаш дIаяхийта йиш хилча психологически хьале диллача из гIулакх тоалац. ЧIоагIа гIаьле увзаш вола саг тхьамка дарека юхха а нийсвенна из цунга хьадохкаш ца хилча цига хургдар вайна ховш да. Сигарета пачках цхьан сомагара 5 сомага кхаччалца бола камерчески мах а оттабаьб моссонето. Вокхха экономист хила эшаш сома маьхх сигареташ прилавка тIа яхоачарг ца хилар ха, уж цу сахьате базар тIа йовларьяь. ХIаьта 5 сома маьха яраша нах бирсберга.

Из деррига дIадаьлча а Соссовето цхьаьнха лаьрхIадац. Халахете а, дуккхагIа бола лхелетараш гIаьле увзаш бац. Цул совгIа, Iаьдало царна лаьрхIа талонаш арахийцаяц аьнна цар гIаьле ютаргьяц. ХIаьта юхайохкачара сигареташ ийе кхелетарий таро а яц, цудухьа вайна ха бокъо я цу бераша зене гIулакхаш леладергдолга. Вайна ховш да дезале кхетаме Iомадаьдоацача бераша мара гIаьле ца увзалга.

Сога диллача Моссовето ханна могадеш дола де дезараша тхьамка дефизит дIайоаккхарьяц. ХIаьта дуккха а сигареташ хьае вай таро яц. Цудухьа де дезар фуд аьлча — фасовани тхьамка дохкар да. Цо мара къоастаергьяц ира этта тхьамка проблема.

А. ОРФЕНОВ.
(НАН).

Iаьдала коридорашка

Тха корреспондента хаттаршта жоп луш ва российски парламента аппарата балха перестройка яра концепце авторех цаI вола РСФСР Лакхехьарча Совета финансово-хозяйственни отдела начальника Ю. Загайнов.

— Мел ахча дIадахар Россе РСФСР Лакхехьарча Совета сессеган халкъа депутатий съездаген?

— 4 млн. сом гаргга.

— Мел нах ба хIанзарчен РСФСР Лакхехьарча Совета аппарате?

— Кердача Лакхехьарча Совете — 664 саг ва. Царех 200 — комитетийн комиссейн аппараташка. Хьалха хиннача РСФСР Лакхехьарча Совета аппарат — 400—410 саг.

— Хувцаеннайн-хьогI аппарата структурен функцеш?

— Цун балха перестройка яьй овлангара денз. Тха теркалъе йийзар керда принципиальни положени — РСФСР Лакхехьарча Совета комиссейн комитетийн балхахьокъе массазарча кIийлен тIа дакъа лаца бокъо йолаш ба хIанз беррига депутаташ. Лакхехьарча Совета доакъашхой хинна ца Iеш. Цудухьа, структурни хувцамий кертера принцип яр хIара комитети комиссии (уж 32 я) центральни аппарата карайоацийн штат йолаш хилийтар. Хьалха, Лакхехьарча Совета функциональни отделаш кIезигъьяьй, кхо отдел дIаьяькхай.

Цунца цхьана ЛС структуран юкъе йоалаяьй керда отделаш. Уж я — редакционно - издательски, (цун хьашт-долча дешаех йола оперативни информаци хIара депутатага дIакхачийтар) да цун дехкар. парламенташтта юкъерча бувзамий отдел. Вайна эхь хета дезаш хIама да дунен халкъашта юкъера обмен Россейски Федераце цхьанне а ца телаяр. Уж дешаш СССР ЛС ше леладора.

ЛС Председателя кара а хургйолаш вIашагIъеллай аппарата кулгалдара еррига службаш — кадрай сектор, секретни документай группа, РСФСР ЛС Председателя кхерамзле Iалашъяра группа — чуйоагIа секретариат.

— Кхерамзален группа езаш йий?

— Вахаро гойтар эшилга.

— Тхона ховчох, Б. Ельцин духьалвар цу тайпара служба яра.

— Из езилгах тешаве вIаштIехьдьалар. Цхьабакъда, чIоагIа духьалвар.

— РСФСР Лакхехьарча Советен СССР Лакхехьарча Советен аппарататаша шоайла гIулакхаш леладой?

— Практически леладац. Контакт телаю финансово-хозяйственни отделий боарам тIа, хIана аьлча воай хIама яц вай хIанзарчоа. Нийса-м дьра дац из, контакташ езаш яр информацо боарам тIа мукъагIа.

— Аппарате керда нах баьхкабий?

— Баьхкаб, бакъдар аьлча, хIанзарчоа кIезига. Хала да «переправе» нах хувца.

— Юкъера ха мелий аппарата болхлой?

— 50 шерал кIеззига дукхагIа.

— Мелий депутатийн аппарата болхлойн отпускаш?

— Депутатий — 36 балха ди, «аппаратчикий» — 24 ди.

— МалагIча боарама куллалхошна я персональни машенаш, масса машен я РСФСР ЛС гаражте?

— Тха яц я тхой гаража е тхой машенаш а. СССР ЛС, РСФСР Совминера а кхыча организацешкара а арендах 12 машен яйцай оаха.

— ТIакхиа мел ахча тела деза шун цу аренадах?

— 500 эзар сом гаргга цхьан шера, съездаш, сессеши кхыйола йоккхий мероприятеши йоацаш. Масала, съезда балха деношка цхьан транспортага дIадахар 500 эзар сом. Цул совгIа съезда лерттIа болх Iалашбир духьа (цу гIулакха эшар 50 легковой машенк 20 автобуси) дукхахча подмосковни городий автопаркаш йоассае йийзар тха.

— Кхы наькъаш деций из транспортин проблема къоастояра?

— Да. Хьалхарбар — РСФСР Совмина е СССР ЛС гаража кIийлен тIа 80—100 машен йола автоколонна хьаяр. ШоллагIъяр — КПСС ЦК дукхача гаражех цхьаннена реквизици е а мегаргья.

— ТIакхиа персональни машенаш хьанга я?

— РСФСР ЛС Председателга, цун кхаь заместителга. Республика Советен Къамий Советен председателашка. Ерригаш а 6 персональни машен я.

— ТIакхиа мишта Iалашбу транспортаца «мутIарера» депутаташ? Хьалха санна служебни Iаьржача «Волгаша» леларгбий уж?

— А. РСФСР ЛС къаьстта соцам кхоачаш а беш, тхо хIанз хьожаш да шоай служебни дехкараш кхоачашдара депутатайна наличний ахчах машенаш йохкара дешага. Цхьалхарча экономически расчето гойт, паччахьалкхенна из дукхха аттагIа долга йоккха ведомственни гараж лелаечул. «Волгас» цхьан сахьата болх бара 5 сом дода, 8 сахьата — 40 сом. Шера 807 балха ди да. Уж 12280 сом. Из ахча доаду паччахьалкхено духьал цхьан депутата. ХIаьта 1068 депутата — 1 млн. 300 тыс. сом шера.

ХIаьта, депутата ахчах машен эций, служебни гIулакхаша цо из хехкарах Iаьдало цунна дIателга ахча 1824 сом хургда. («Волгах» йола норма бетта 152 сом да, хIаьта «Жигулех» — 124 сом). Из бархIазза кIезигагIа да паччахьалкхен транспортага дIадодачул. Цул совгIа, депутат аппаратагара мукъа а хул оперативно вахаьва йиш йолаш а хул.

— Масса столовни буфети я РСФСР правительства ЦIагIа?

— ХIаране чу 500 моттиг а йолаш ши столовни, ЛС цхьа буфети Совмина 4 буфети.

— Маьхаш паччахьалкхен да нах чу е, цойл хана КПСС ЦК буфеташка санна, дотационни да уж?

— Паччахьалкхен да. Обедага 1,2 сом — 1,5 сом дода.

— «Спецпаекаш» йий аппарата болхлошта лаьржа?

— ХIанз яц. Хьалха кулгалдеча аппарата йийора «кремлевка» Грановске урге латтараш кIезига - духха гальнабаха безашм хул тха. ДIадахача шера из спецраспределитель яIаькъайлай. КIира шозза моллагIча болхлочун бокъо я столове духха дожка дешаз заказ де. ДухгарIча хана из цхьа чIегIир дулх. 5—6 котлет, фуаши нахчен хул.

— Хьакимашта цIанхьяьй заказаш?

— А. «Керда Iаьдал» хьатIадача денз из практика соцаьй.

— Продукташ спецбоахамашкара кхухь шоана е массане кхухьачара кхухь?

— Цхьа дакъа боаха РСФСР Совмина боахамера кхухь, цхьаьнха дакъа цIихезача 208-гIча базера — «Теремок» яхача берий комбинатан протокольни мероприятештеи лаьрхIа. ДухгарIча дакъе печенеш, конфеташ, хиш, сом, колбаса, нахча, цхьайолча хана кIай чкъаьра.

— Масса квартира я Москве кхыча городашкарча депутаташта лаьрхIа? ХIара сага мел метраш лаьрхIа къоастаьй уж?

— ХIанзарчоа цхьаннга а квартира еннаяц депутаташта. Е тхо а е Моссовет а кийча яцар из де. РСФСР ЛС Президиума хьалхарча составо депутаташта фусамаш эшаргьяц, гостиницаш тоьаргьа, аьина, лаьрхIар, хIана аьлча, хьалхара депутатски корпус вIалла а хиларо ЛС массазарча кIийлен тIа болх беш.

Квартиршта заявкаш хьаучуенна 272 депутата Моссовета тхона хьакъоастаьй 270 квартира. Уж хургьа Королева улицагIа, 4 корпус се. Моссовета дакъа юкъе а лелхаш Москве аргIе латтараш кIезига - духха гальнабаха безашм хул тха. ЦIенга хьежаш ба Гостелерадио болхлой. Миноборона болхлой. Дзержинске районга бахархой. ХIаьта а кхы де хIама-м дац тха.

Белгалдоаккхарга аз, из дIа-хьа вахар мах боацаш да депутатий. Мах госбюджетера тел. Шера 15 млн. сом гаргга, городской транспорт йоацаш.

— Шоай салаIара цIенош, санатореш йий шун?

— Шиъ я «Лосб» яха Московски салаIара цIан (40 маьнги болаш) «Мамонтовка» яхаш (20 маьнги болаш) цхьаьнхеи. Аьхки цигача дукхагIча дакъе пенсионераш, тIема ветеранаш, аппарата къабенна болхлойн бах.

— Мишта кхоачар аппарата болхлой къулбехьарча «элитни» здравницашка?

— Россе Совмина 4-гIча управлене гIолла. Из дIаьякхача денз къулбехьарча санаторешка, путевкаш Совмина дарбан секце гIолла е профсоюзе гIолла йийо.

— Уж аьхки масса депутато салеIад царга?

— Беаь сагал совгIа болчар. ХIанз уж здравницаш хозрасчетага йовлаш я, тIакха уж кийча хургьа молагIча предприяте болхлой тIаьца.

— Бизза мах лой депутаташа путевках?

— А. Масала, «КПСС XXII съезда цIерагIча» санаторе салаIара мах 360—420 сом ба, хIаьта депутаташа путевках лур — 160—200 сом да. Юхедиспер РСФСР Совмина резервацара лу.

— Бакъахьа хетий шоана из? Депутаташ этгара къегIа бараш ба вай?

— ХIанз из дош цIенхаштта дувцаш да. Хетаргахьа, дотацеш дIаяха мегаш я.

— Лорама гIо дан а хьалха «спец» йха приставка латташ да?

— Тха шиъ поликлиника я ЛС аппаратан. Совмина аппаратан гIулакх деш. Цигача дарба деш ба тIема ветеранаш, пенсионераш, районе бахача наьха цхьа дакъа. Цигача хургба депутаташ а. Съезд йолча хана лорашкара гIо дийзар массеи бIаь саго. 38 дийнахьа тIатеIа къахьега атта хиланзар дукхача депутаташта. Цхьабараш Iобувшабир. Цудухьа, сона — привилегеи хеташ из, йоагIаш йола льгота хет.

РЕДАКЦЕГАРА: «АиФ» дукхаза а кепайийтай КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета, аппарата, республикашкеи а моттигерча а Iаьдала органий привилегехи льготехи йола материалаш. Уьх публикаце тIа дувц тахан халкъа депутатийн РСФСР ЛС аппаратен кара долча керттерча «привилегех». Газет деларашта уьх публикацеи хетар тайп-тайпара хургдолга кхета а деш. Редакце кийча а уж еррига уйлаш кепатоха а ЛС терхамга уж дIанхоачае а.

Вай хана сихъенна къьна паччахьалкхен структураш дIалхара а кердаяраш хьаара а процесс. Цхьабакъда, льготаш привилегеш дIа-хьа екъара харцахьйола система дIаякхар къьяьта тIехьадус цу процессай. Кердача Советаштта «тIехьален» йинсай льготаш Iалашон хьалхара система. Из мел нийса я а из мишта хила езаш я а къоастаде дезаяш депутаташа цар харжархойн ба. РСФСР ЛС вIашагIъеллай льготаштеи привилегештен лостам балара комиссеи. Цун денхар да паччахьалкхен льготех йола законопроекти из яьяра юкъейоалаяра механизми вIаштIехьякхар.

В. РОМАНЕНКО,
«Аргументы и факты»
№ 36, 1990 ш.

КАРТОЧКА-ПАМЯТЬ

военнослужащего, погибшего в Великой Отечественной войне 1941—1945 гг.

Фамилия ..... Имя ..... Отчество .....

Дата, год и место рождения «.....».....19 . г.

.....

Национальность .....

Место работы, кем работал .....

.....

Время призыва в армию, каким военкоматом «.....».....19 . г.

.....

Наименование воинской части, в которой служил .....

.....

Воинское звание .....

Партийность .....

Правительственные награды .....

.....

.....

Время и причина выбытия «.....».....19

.....

Место захоронения .....

Сведения о родственниках, адреса местожительства

.....

.....

.....

Основания для заполнения карточки .....

.....

Грозный, объединение «Книга», 1990 2234 - 10.000

Спискаш тIа ца тоъаш дола, шоашта хов даннеш анкета тIа IотIа а яздий, республикански военкомате дIадахьийта.

1941—1945 ШЕРАШКА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР РАЙГОРВОЕНКОМАТАШКА ТIАХЬИЙХА ДАЙМЕХКА СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ТIЕМА ШЕРАШКА ТIОМ БЕШ А ГОСПИТАЛАШКА ЧОВНЕХ А БАЙНА, ДЕДОАЦАШ БАЙНА БIЮХОЙ

(15 сентябре арадаьннача «Сердало» газета тIаьрчун дIахододар).

Черленников Федор Васильевич, тIахьийхав Ачхой-Мартановски РВК, дIавеллав, 14.07.44 ш., Гродненски обл., Щучинский районе, Ельня яхача юрта.

Багаутдинов Абдурашид, тIахьийхав Веденски РВК, гIулакх даьд в/ч п/п 57956, старшина, дIавеллав 12.03.44 ш., Новгород яхача городе. Гаргара нах: баьхаб Даг. АССР, Цумудински района Агвани яхача юрта.

Абдулаев Малабзун, ваьв 1911 ш., тIахьийхав Веденски РВК, салте, дIавеллав 18.12.43 ш., Новгородски обл., Тютицы яхача юрта.

Есипенко Михаил Николаевич, ваьв 1897 ш., тIахьийхав Гудермесски РВК, салте, дIавеллав 27.03.43 ш., Липецки обл., Воловски районе, Гатище яхача юрта. Сесаг: Наталья Герасимовна, ях г. Гудермес, ул. Коммунистически, 34.

Легких Александр Степанович, ваьв 1910 ш., тIахьийхав Гудермесски РВК, салте, дIавеллав 19.10.44 ш., Лит. ССР, Вилкавишски районе, Гижай яхача юрта. Сесаг: Косьяненко Евдокия Степановна, ях г. Гудермес, ул. Ватутина, 33.

Гражданкин Иван Терентьевич, тIахьийхав Малгобекски РВК, ефрейтор, дIавеллав 10.10.44 ш., Латв. ССР, г. Рига, с/с Ропажи, **ВВК № 21**. Сесаг: Гражданкина Ульяна Сергеевна, ях Малгобекски районе, Вознесенски яхача станице.

Сайчук Иван Лукьянович, тIахьийхав Малгобекски РВК, старшина, дIавеллав, 20.09.44 ш., Латв. ССР, г. Рига, Балдне яхача юрта. Нана: Сайчук Екатерина Сафроновна, ях г. Малгобеке.

Голичев Арсентий Терентьевич, ваьв 1905 шера, тIахьийхав Малгобекски РВК, дIавеллав 09.43 ш., Черниговски обл., Короп яхача юрта.

Горбунов Федор Сафронович, ваьв 1896 шера, тIахьийхав Наурски РВК, гIулакх даьд 70 гв. сд., дIавеллав 09.09.43 ш., Черниговски обл., Бахмачски районе, Батурин яхача поселке.

Солнышкин Дмитрий Владимирович, ваьв 1917 ш., тIахьийхав Наурски РВК, лейтенант, дIавеллав 26.17.43 ш., Липецки обл., Воловски районе Турчаново яхача юрта. Да: Солнышкин Владимир, вах Наурски районе Калиновски яхача юрта.

Чеботарев Леси Елизарович, ваьв 1901 ш., тIахьийхав Наурски РВК, салте, дIавеллав 5.12.42 ш., Калинински обл., Ржевски районе Погоредки яхача юрта.

Епифанов Григорий Кононович, ваьв 1905 ш., тIахьийхав Наурски РВК, гIулакх даьд п/п 37205, сержант, дIавеллав 4.11.43 ш., Новгородски обл., Чудовски районе Лезно яхача юрта.

Бейтоев Магомед И., тIахьийхав Назрановски РВК, гIулакх даьч 15 гв. кп., дIавеллав 27.09.43 ш., Черниговски обл., Репкински районе Неданчичи яхача юрта.

Грягоренко Анатолий Александрович, тIахьийхав Назрановски РВК, салте, дIавеллав 24.09.44 ш., Латв. ССР, Балдони яхача юрта. Нана: Григоренко Вера Яковлевна, ях Малгобекски районе Средни Ачалуки яхача юрта.

Савельев Петр Андреевич, тIахьийхав Наурски РВК, лейтенант, дIавеллав 13.08.44 ш., Лит. ССР, Радвилишки яхача городера. Нана: Савельева Анисия Матвеевна, ях Наурски районе Калиновская яхача станице.

Инаев Ахмад, тIахьийхав Наурски РВК, гIулакх даьд 3571 хпгг. дIавеллав 20.11.43 ш., Черниговски обл., Городня яхача городе.

Павлов Иван Васильевич, ваьв 1919 ш., тIахьийхав Надтеречни РВК, вайна ваьннав Черкасски областе.

Павлов Георгий Васильевич, ваьв 1922 ш., тIахьийхан Надтеречни РВК, вайна дIаваьннав 1944 ш., Черкесски областе.

Звягинцев Иван Кондратьевич, ваьв 1894 ш., тIахьийхав Суженски РВК, салте, дIавеллав 15.01.44 ш., Подольски обл., Шепетовски районе. Хролен - Каменец яхача юрта. Нана: Марья Агафьевна, ях Суженски районе, Троицки яхача юрта.

Лапин Порфирий Иванович, ваьв 1896 ш., тIахьийхав Суженски РВК, салте, дIавеллав вайна дIаваьннав 1942 ш. Сесаг: Лапина Анастасия Петровна, ях Суженски районе Троицки яхача юрта.

Мически Александр Дмитриевич, тIахьийхав Суженски РВК, гIулакх даьд п/п 80250, салте, дIавеллав, 30.04.43 ш., Железноторски районе, Курски обл., Осинко яхача юрта. Сесаг: Лапина Анастасия Петровна, ях Суженски районе Троицкая яхача юрта.

Курочкин Михаил Семенович, тIахьийхав Урус-Мартановски РВК, гIулакх даьд, 74 сп., салте, дIавеллав 29.02.44 ш., Днепропетровски обл., Запорожье яхача юрта Широковски районе.

Бультиков Дауд Бультикович, тIахьийхав, Шелковской РВК, гIулакх даьд 65 в/дорож., зIамагI вола сержант, дIавеллав, 26.11.44ш., г. Рогачеве, парк Победы. Нана: Бультикова Софья, ях Шелковской районе, Червленни яхача юрта.

Васенков Федор Тихонович, тIахьийхав Шелковской РВК, гIулакх даьд пп 51590, старшина, дIавеллав 12.02.44 ш., Псковски обл., Плюсяха поселке. Сесаг: Васенкова Ольга Митрофановна, ях Шелковской станице.

Павлов Иван Гордеевич, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд 79 танк. бриг., воккхагIвола сержант, дIавеллав 1945 шера 20 феврале, Латвийско ССР, Лиепайски район, Приекульски в/кл. Нана: Павлова Агафья Ивановна, ях Шелковской района Каргалински яхача юрта.

Павликов Василий Семенович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч 09271, салте, дIавеллав 1944 шера 2 мае Ивано-Франковски областа Комыйски района Товмачех яхача юрта.

Попов Василий Иванович, ваьв 1912 шера, тIахьийхав, Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд 130 ППГ, салте, дIавеллав 1944 шера 23 октябре Латвийски ССР, г. Екабпилсе. Сесаг: Попова Ефросинья Васильевна, ях Шелковски районе Дубовски яхача юрта.

Плеханов Василий Терентьевич, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, дIавеллав 1944 шера 22 июне Псковски областа, Островски района, Воронцова яхача юрта. Сесаг Шиятова Татьяна Пантелеевна, ях Шелковской района Дубровки яхача юрта.

Пузенко Николай Филиппович, ваьв 1905 шера, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, салте, дIавеллав 1943 шера 16 сентябре Белгородски областа Борисовски района Козинка яхача юрта.

Романов Ермолай Ефимович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, гв. сержант, дIавеллав 1944 шера 5 ноябре, Латвийски ССР, Салдуски района «Рийнеку». Сесаг: Романова М. С., ях Шелковской района Каргалински яхача юрта.

Савченко Пантелей Кириллович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд п/п 61328, салте, дIавеллав 1944 шера 15 марта. Николаевски областа Жовтневски района М. Ларино яхача юрта. Нана: Савченко Дарья Трофимовна, ях Шелковской района Старогладовски яхача юрта.

Садовов Иван Кириллович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч 34482, салте, дIавеллав 1943 шера 18 декабре Ворошиловградски областа Антрацитовски района Красная Поляна яхача юрта.

Сапин Николай Емельянович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд 337 отд. стр. рота, салте, дIавеллав 1944 шера 25 июле Ивано-Франковски областа Галичски района Бурштын яхача юрта. Гаргара нах: Сапина Анна Тимофеевна, ях Шелковской района Старогладовски яхача юрта.

Семенов Василий Валерианович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, капитан, дIавеллав 1943 шера 20 ноябре. Гаргарнах бах Гомельски областа Жлобински районе.

Селенков Роман Федорович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд п/п 08684, салте, дIавеллав 1944 шера 15 январе Псковски областа Себежски района Байкино яхача юрта. Гаргара нах: Селенкова Р. Н., ях Шелковской района Каргалински яхача юрта.

Пешков Сергей Васильевич, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, салте, дIавеллав 1944 шера 21 июле. Гаргарнах бах Тернопольски областа, Зборовски районе.

Смирнов Павел Алексеевич, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, салте, дIавеллав 1944 шера 18 июле Тернопольски областа Зборовски районе.

Сопин Георгий Михайлович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд РВК, воаккхагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 14 октябре Днепропетровски областа Верхнеднепровски района Днепровокаменка яхача юрта.

Ступочкин Павел Федорович, тIахьийхав Шелковской райвоенкомато, гIулакх даьд 210 гв. стр. полк., гв. салте дIавеллав 1945 шера 6 марта, Латвийски ССР, Лиепайски районе Приекульски в/кл. Сесаг: Ступочкина Матрена Семеновна, ях Шелковской района Червленни яхача юрта.

Джандигов Висан - Гири, ваьв 1921 шера, Назрановски района, Насыр-Корт яхача юрта, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, салте, къаьстав 1943 шера марте. Нана: Джандигова яхаш я станице Акмолинске 3-гIа Заречная, 14.

Баркинхоев Нуратбин, ваьв 1920 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, салте, къаьстав 1941 шера декабре.

Берсанов Умар Масаевич, ваьв 1915 шера, тIахьийхав Наурски райвоенкомато, салте, къаьстав 1941 шера декабре. Сесаг: Берсанова яхаш я г. Акмолинске, ул. Карагандинская, 130.

Кулешов Виктор Иванович, ваьв 1923 шера тIахьийхав Назрановски райвоенкомато гIулакх даьд в/ч п/п 43058, сержант, дIавеллав 1943 шера 29 августа Донецки областа, Амвросиевски района. Б. Мешкова яхача юрта. Гаргар саг: Кулешова Евдокия Ивановна.

Бузоверов Петр Антонович, ваьв 1904 шера, тIахьийхав Суженски райвоенкомато, гв. лохагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 20 ноябре Житомирски областа. Коростылевски района, Студеница яхача юрта. Сесаг: Бузоверова Анна Капитоновна, яхаш я Суженски района Нестеровски станице.

Висханов Ахмад, ваьв г. Гудермесе, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато гIулакх даьд в/ч 35646, гв. салте, дIавеллав 1943 шера 15 ноября Гомельски областа Речински района Демехи яхача юрта.

Поменский Николай Николаевич, тIахьийхав Наурски райвоенкомато, гIулакх даьд 174 сп., ефрейтор, дIавеллав 1944 шера 14 июле Брестски областа, Березовски района Шилин яхача юрта.

Товбиев Мехти Адаевич, тIахьийхав Ножай - Юртара райвоенкомато, дIавеллав 1943 шера 15 октябре Смоленски областа г. Ярославле. Нана: Адаева Рубахат, яхаш я Ножай-Юрта яхача юрта.

Хадис Сарайис, тIахьийхав Веденски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 1 июне Белгородски областа Белгородски района Разумное яхача поселке.

Пристанский Дмитрий Алексеевич, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато гIулакх даьд 31-нав. полке, гв. салте, дIавеллав 1942 шера 22 ноябре Волгоградски областа Калачевски района Голубинска яхача хуторе.

Дьяков Игнат Яковлевич, 189 ошера, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 16 октябре Могилевски областа, Горецки районе Ленина яхача юрта. Сесаг: Дьякова, яхаш я Малгобекски района Вознесеновская яхача станице.

Марков Иван Семенович, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато гIулакх даьд 1737 СП, салте, дIавеллав 1943 шера 31 июле Орловски областа Кромски района Бельдяжки яхача.

Кривцов Михаил Алексеевич, ваьв 1921 шера, тIахьийхав Суженски райвоенкомато гIулакх даьд 5 ОМСБ, сержант, тIахьийхав 1943 шера 12 октябре Черниговски областа Репкински района Березовка яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Орджоникидзевски станице.

Машечкин е **Мишечкин** Алексей Тимофеевич, ваьв 1920 шера, тIахьийхав Суженски райвоенкомато гIулакх даьд 900 НВ, дIавеллав 1943 шера 31 октябре, Черниговски областа Черниговски района Кувечичи яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски района Троицкая яхача станице.

Павленко Николай Федорович, ваьв 1924 шера, тIахьийхав Суженски райвоенкомато гIулакх даьд 211 СД, дIавеллав 1943 шера 22 сентябре Черниговски областа Черниговски районе Андреевка яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски районе Нестеровски яхача юрта.

Магомед - Мерзоев Ховаджи ваьв 1910 шера, тIахьийхав Урус - Мартановски райвоенкомато гIулакх даьд 16 гв. кд. дIавеллав 1943 шера 28 сентябре Черниговски областа Черниговски района Левкович яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски районе Троицкая яхача станице.

Абдулаев Ахмед Абдулаевич, ваьв 1925 шера, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 5 сентябре Донецки областа Самойлово яхача юрта, Гаргарнах баьхаб Урус - Мартановски района.

Михалев Константин Александрович, ефрейтор, дIавеллав 1944 шера 27 сентябре Латв. ССР малхболехьарча кашмашка № 5 Суншажок с/с яхача. Ниша: Карпова Александра Александровна яхаш я НГIАССР Катыр-Юрт яхача юрта.

Мусаев Аса Тасуевич, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато гIулакх даьд 211 СД, дIавеллав 1943 шера 22 сентябре Черниговски областа Черниговски районе Андреевка яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски районе Нестеровски яхача юрта.

Магомед -Мерзоев Ховаджи ваьв 1910 шера, тIахьийхав Урус - Мартановски райвоенкомато гIулакх даьд 16 гв. кд. дIавеллав 1943 шера 28 сентябре Черниговски областа Черниговски района Левкович яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски районе Троицкая яхача станице.

Абдулаев Ахмед Абдулаевич, ваьв 1925 шера, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 5 сентябре Донецки областа Самойлово яхача юрта, Гаргарнах баьхаб Урус - Мартановски района.

Михалев Константин Александрович, ефрейтор, дIавеллав 1944 шера 27 сентябре Латв. ССР малхболехьарча кашмашка № 5 Суншажок с/с яхача. Ниша: Карпова Александра Александровна яхаш я НГIАССР Катыр-Юрт яхача юрта.

Мусаев Аса Тасуевич, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато гIулакх даьд 211 СД, дIавеллав 1943 шера 22 сентябре Черниговски областа Черниговски районе Андреевка яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Суженски районе Нестеровски яхача юрта.

Сидорцев Семен Федорович, ваьв 1902 шера, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато 59 гв. отд. медсанбат, сержант, дIавеллав 1942 шера 3 декабре Волгоградски областа Мадонски района. Сесаг: Сидорцева Ф. Н., яхаш я Груз. ССР, ул. М. Шарова, 78.

Скрипниченко Игнат Иванович, тIахьийхав Ачхой-Мартановски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1944 шера 18 сентябре, Латв. ССР Эргльско яхача вежарий кашмашка. Нана: Скрипниченко Прасковья Григорьевна.

Цугаев Шагид Цугаевич, тIахьийхав Ачхой - Мартановски райвоенкомато гIулакх даьд 975 стр. п., сержант, дIавеллав 1943 шера 21 июле Шебекински Неклюдово яхача юрта. Нана: Цугаева, яхаш я Ачхой-Мартане.

Брынза Василий Семенович, 1919 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато гIулакх даьд 67 сп., 20 СД, салте, дIавеллав 1945 шера 1 февраль Калининградски областа, Правдински района Домново яхача поселке. Ниша: Брынза Екатерина Семеновна, яхаш я г. Грозне, ул. Дербентская, 53.

Исаев Зиякан Исаевич, ваьв 1922 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, 1941 шера 5 июле, салте, дIавеллав 1944 шера 20 июле Гродненски областа Гродненски района Гожа яхача юрта. Нана: Сулейманова Мария Сатаевна, яхаш я Гудермесски района, Брагуны яхача юрта.

Царь Марк Григорьевич, ваьв 1900 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, сержант, дIавеллав 1944 шера 16 июле Пружански района Павловски с/с № 19, кашатIа.

Дахкильгов Магомет - Султан Эльбертович, ваьв 1894 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, дIавеллав 1943 шера 28 июле Волгоградски областа. Нол: Алборачиева - Дохкильгова Маристина Магомедовна, яхаш я г. Грозне, ул. А. Шерипова, 1/10, кв. 10.

Алиев Юсуп Хазбитович, ваьв 1919 шера тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, дIавеллав 1939 шера 25 ноябре г. Целинограде. Воша: Алиев В. К., ваханш ва г. Акмолинск, Восточный пос. 49.

Боровиков Афанасий Митрофанович, ваьв 1915 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, салте, дIавеллав г. Целинограде. Нана: Боровикова О. С., яхаш я Акмолински станице, ул. Кирова, 1, кв. 10.

Гонзибаев Адулгей, ваьв 1919 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, 1942 шера дIавеллав г. Целиноград. Нана: Гонзиева К. Г., яхаш я г. Акмолинске болх беш я монтажно-ремонтни мастерской.

Мержиев Султан Казбекович, ваьв 1918 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, 1940 шера, салте, дIавеллав г. Целинограде. Да: Мержиев ваханш ва Новой станице ул., 11.

Мирхаев Султан Казбекович, ваьв 1921 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, 1943 шера 20 марте, салте, дIавеллав г. Целинограде. Да: Миржаев ваханш ва, ул. Новая, д. 11.

Мержиев Халид Казбекович, ваьв 1919 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, 1940 шера 19 сентябре.

Таутиев Лекон Митиевич (Муниевич), тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1944 шера 14 январе Псковски областа. Себежски районе Байкино яхача юрта. Гаргарнах баьхаб Аьлти-Юрта.

(дIахододар хургда).

ЧЕЛЯБИНСК. «Кентавр» — ишттa цIи тиллай сага дега пхьаний система динамически хьал автоматически тахкара йолча приборий комплексах. Цун новкъосталца, лорий йиш хургьа дарба дара средствах, методаш, хIаьта ишттa операцеш еча хана анастезе доакъош къоастаде а, «Кентавра» авторски свидетельство деннад СССР Минздрава лорий говзал лакхъеча Уральски института анестезиологех реаниматологех кафедра заведующена медицински Iилмай доктора Л. А. Астахована. Башкире машинновкъа катастрофа хиннача боагабаьна наха англичанашца пхьана керда комплекс кюкъейоалайир Арнольд Алексеевича.

Комплекса деррига электронни дакъа хьадаьд «Полет» яхача челябински производственни объединене. Кердача объединене шиш спонсор а я — НТТМ Челябинска «Практикцентр». Цо средствах дIаяхайтай керда медицински техника хьаярга а из практике хожъейоалаярга а.

СУРТА ТIА: профессор Л. А. Астахова «кентавра» новкъосталца тоххамаш ду.

Б. КЛИПИНИЦЕРА
сурт.
(ТАСС фотохроника).

Керда общество

Г. Грозне вIашагIъелла я Америке ВIашагIкхийттача Штаташца доттагIалла общество хьаяра йола оргкомитет. ХIанз духха за йоацаш Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университете хиннача учредительни конференце хьакхайкаьй «НГIАССР — США» яха керда республикански общество. Америка халкъаца культурнин гуманитарнин бувзамаш дегIадоаладара. НГIАССР-ен США-я гIулакхаца цхьана къахьегилга чIоагIдара тIаберзабаь хургба цун нна.

Конференце балха дакъа лоацаш хиннаб тайп-тайпарча партейн общественни боламийн викалаш. Iилма а творчески а интеллигенци, студенташ, советски боахамен кулгалхой. Цига тIаийцар устав, цул совгIа, хержар советски общества кхыйола кулгалдеш йола органаш.

Общества президенталла хержар пединститута философен социализма теорен кафедра преподаватель Х. Магомаев, бехктоххаме секретаралла чIоагIвир ЧИГУ вокхагIвола преподаватель С. Тепсуев.

«НГIАССР — США» яхача обществана республике беш бола терках бокхха хилар хьахьокх пу совета юкъе Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председателя хьалхара заместитель Гl. Х. Эльмурзаев, философски Iилмай доктор, КПСС обкома секретарь А. Д. Яндаров, халкъа образоване министр С. М. Мовтаев, комсомола обкома хьалхара секретарь Х. Бутаев, «Силуэт» яхача объединене генеральни директор М. Дошукаев, «Чечингаз» яхача объединене генеральни директор Ю. Героев, ишттa кхыбараш а хиларо.

ГIУЛАКХ БОКЪАЛГАХЬА ДАККХА ДЕЗА

Дукхача городашка транспортни проблемаш я. Ишттa транспортни проблемаш я вай городе а. Къастта Грознера общественни транспорта гIулакх чIоагIа во да. Цу хаттара жоп дала дезаршта эзар бахьанаш корадоагIа. Масала: къаьна автопаркаш, запчастеш, водителеш бац яха бахьанаш хул цар. Наха чIоагIа сатох цу хIамана. Цкъа кондуктор йолаш, тIаккха таловаш йолаш из шаккъа дIа а даькха, цар йолаю дунен тIа йоаца шоай опыташ. Аз ювца прантина я троллейбуса тIа тIаховча. ТIехьашкара наIарах дIачувоал, хIаьта аравала аьнна хьо эттача. хьалхашкарча наIарах мара аравалийтац, наха юкъе гIолла чопалгаш Io а легаш, когаш тIа а бетташ, наха тIехьара во къамаьлаш а дувцаш Iовала везаш хул. ТIаховха хIамаш хул кайттача санна. Трамвайно-троллейбусни управленена кулгалдеш баршта вIалла наьха бала а хеташ цох. Республиканен городан тховш да управлени де хIама доацаш йисалга. Цу управленена реорганизацин е еза. Городерча общественни транспорта пхьа система оттае еза. хIаьта, автобусашен, троллейбусашен, трамваешен, таксешен дIачугIоргйолаш пхьа организаци хьае еза. Цу автобусашца балха дIааха а, чуаха везаш хул со а. Сона ала лов цу пассажирех 90% мах да луш болх аьнна, Iаьдала хулача зена царех саг шек а вац. Вай городской транспорт мах боацаш нах дIа — юзд кхувла безаш яле а, хIаьта а, вай цох мах тел. Вай пассажирашка хьежжа я вай транспорт а. ДукхагIа болча наьха хьахиннай хIанз вай транспоото деча гIулаккех мах багIаш яха уйла. Уж шоай графикаш па ахар, хьа па йоагIаш дукхха ха а яккхий, тIаккха цхьаннена тIехьа дхьащца йолаш йоагIа, хIаьта цу автобусачу вагIа йиш йоцаш бIеха хул, дохадаь гIандаш а хул, водителя автобус соца моттиг хьа а кхайкаяц, ерригача салонерча наха дIа а хозаш водителя эзди доаца къамаьлаш а ду. Масала: «Шоаш хьатIа даьнна дале, наьхьа дола ахча хьа хIана лац оаш?» Наьхьа ахча хьа ца луш вар, селектора чу голла цо оал: «Крохобор» ва. Из но волча водителя эхь а, эздел а дац. Соцача моттиге кхалчача ахча дIа а оцаш, хьалхашкарча наIарах Iобовлийт цо уж. Наха хетар да, хIаьта а из ахча Iаьдалга додац, водителя киса дода, яхаш. Сона ловра цхьанне на тIа а па чувхаш, вай деррига дагадовлар. Ишттa вайна эш цхьа транспортни организаци. Цунна берригаш раьза хуогба аьнна хет сона. Наьха гIулакх дара троллейбусашка кондукторашца эшаш ца хинналга вайна хейнад, цудухьа хIанз цIакха а уж юкъе боалабе эшаш дац. Из санна да вай абонентни талонашцареи билеташцареи гIулакх а. Дукхаза вайна дайнад контролераша, цхьоалагIча классерча берашта тIа а чувхаш, ахча хьада яхаш. Дукхха бахьанаш хул: мороженин ница, ахча хьа эца вицвале, ишттa кхы дола бахьанаш а. Контролера мах дIа ца баларах из шоллагIча остановке тIера Iокхосс. Шийга ахча дIоацандаь цIакхха тIаха вахьац из. Из мо дола хIама де йиш яц. Вай транспортни проблемаш кхоачашгергйолаш къоастаде деза гIулакх. Бюрократи юкъера дIа а якхха, къоаста де деза дош. Вайна хорш да уж проблемаш къоастае езаш бола кулгалхой общественни транспортаца па лелийга.

Х. БЕРСАНУКАЕВ.
1436 йолча Автоколонна юрисконсульт.

Редактор
Х. Э. АУШЕВА.

ХАЛКЪА КХОЛЛАМ

СЕСКА СОЛСЕЙ КIИНДИ ШОАЙ

Iарби мехкарча Шаьмара вена саг хиннав КIинди Шоа. Из шеи нанеи мара кхы саг хиннавац цун. КIинди Iимара яхача вахе Iохайнав из. Сеска Солса цу хана шиш дезал Чми а бита, фос я тIема ваха хиннав Малхбузехьа. ХIаьта ше цIи хезача Сеска Солсах лоархIа ца вешшехьа а, шийна духха езарах, Сеска Солса йоI йодаьй КIинди Шоас. Ше йоI йодайча, аьнна хиннад цо:

— Сеска Солсага ше тIема хIанз доагIача пIаьраска дийнахьа вола алалаш, хIаьта машара воагIе — вокха пIаьраска дийнахьа.

ЦIакхьача низ бола Сеска Солса из гIулаих шийна дIахоззаше тIема волавенна хиннав шийга аьннача хана Ангуште гIолла.

Шийца шиI 63 яздий — орстхо а волаш ер Ёса чу ваьлча, йоачан а хинна, хий айденна, наькъаш дохадаьд.

Пайда бац цун, — аьнна юхавийрзав Сеска Солса. Шийга яхача шоллагIча пIаьраска дийнахьа ваха хиннав тоам бе.

Тоам баьб. ХIаьта Сеска Солсий йоIо КIинди Шоана кхо воI ваьв. Царех цаI — вокхагIвар Аьга-кхали сецав, шоллагIвар — Хамхи, кхоалагIвар ТIаргаме вахав. Уж кхыкхалера нах цунах баьннаб.

МЕХКАРНИ ИИШ

Тоаба сийрда йоаха хьа
сийна сира ди
Ма боакхалба, ва кIанат,
хьо тIера воссаш.
Васиг сийрда йоаха хьа
къоарза герзаш
Ма доасталда, ва кIанат,
хьо доастам хийтта.
Ваданза ца ваьнна хьо
водача дийнахь
Бадя масса гила хьайца
хилба хьа,
Лачкъанза ца ваьнна хьо
лачкъача дийнахь
Лачкъа кIоарга саьнгар
уллув хийла хьона
Кура Махьмад, листа из
цхьалха попа кн,
Дошув, дотув хинна, легаш
латт хьона,
Дошув, дотув хинна из
легаргбагар
Хьа шода кIаьдо чувхабаь
бецаре...

ЗОАХАЛОЛ

Борз санна майра волаш,
Ча санна ийрча волаш,
Борз яьхнача дийнахьа
Нана яьхка ваь.
Лом цIайзача Iурра
ЦIи а тилла.
Ийккха йодача берза
Новкъост а волаш,
ТеIIа доаллача дехка
Новкъост а волаш,
Хьа даьи-наьнеи
ЗIамагIа а волаш.
Вос болата болаш,
Дог Iанжал долаш,
Iанжай хий мелаш
Цхьа берза кIаза я-кх ер
Iумар.
ТIакхха укханга я мегаций
хьо?
Хозен, дикей мара хьо
йий,
Сетташ мара хьо йий,
Лозадаь лом санна
МоастагIий чувхабеш
ер ва.
ТIакхха укх Iумарга
я мегаций хьо?

КХО БIАР

Цкъа кхийна воI а волаш йолча сага маьре яха дог эттад. Из шийна дIахайча чIоагIагIа дола кхо бIар а леха воIо аьннад:

— Iа ераш кхо бIар бага а делла дохадой аз маьре йохитаргIа хьо. ХIаьта йокхача сага бага цхьаккха а перг хиннаш. Уж йоацашехьа а бага а дехкаш, бIарех гIертадаь шиш долаш дохадаьд цо. ЦаI дохадича-м шиъ мара дисацара укхаза, — яьхад йокхача сага.

ЦАГЕНА КЪОАЛ

Ши новкъостий Цагенн цхьан вIаьхийча сага кхийчура дулх ложигьаде къоагIагIа бахаб. Пенаш чIоагIа а долаш, тхов боха а баь, чубала кийчбеннаб.

— Хьона дикагIа ховргда дерстар, хьо Iочувала, Цаген, — аьннад вокхар. Цаген, кхий чу Io чу а ваьнна, хьалденнад дулха галий. ШоллагIа дола галий хьалийчача Цаген вита а вита гIоргда вай, — аьннад новкъосташа.

Из хезан Цагена. Ше гале чу а хайна, пхьарс галех ара а баьккха, галий хьалнховдадаьд Цагена. Галий хьалъийца байддаб новкъостай. Цаген кхий чу висав а мотташ. Цар когий татах коара жIалеш тIехьадайдда лийтад царех. ТIехьашкахьар тIадеттлуш кайййтай жIалеша.

— Хьалъайде гали, вошийна вир, дулх дIадоакхийт Iа, — цIогIа техад гале чура Цагенас. Араваьнна фусам-да ва а метта, цу цIогIах кхерабеннаб къуй. Галеш Io а кхайса, сихагIа байддаб. ЖIалеш царна тIехьа латаш дIадахад. Цу ханна гале чурз хьал а ваьнна, дулха галий а йиша, чувахав Цаген.

СОМ ЭШАШ Е СОМ СОВГIА

Ший цIагIа сагот а денна Iохайна вагIача Цагена аьннад: «Нагахь санна сона из пешка турба хьалчакхйоаллача тховна къоргах дала сом сом эшаш йисса бIаь тума ахча йовлакха юкъе а делла, пешка турба хьалчакхйоаллача тховна Iачутессад.

Йовлакха юкъе доалла ахча Iочудежа шийна бIаргагушцехьа хьаура а иккха лаьрхIад Цагена. Цхьа сом эшаш йисса бIаь тума хиннад ахча. Тхьовра ше яьхар дага а деха, аьннад Цагена: «Ма хьаьнъал долаш саг ва хьо, даьла, — цхьа сом эшаш хилча аз ер хьазцаргдоацилга ховш, сома маьха йовлакх тIа а делла Iочутессад ийиса бIаь тума». Ахча тоПадаь йиса а делла дIавахав Цаген.

СЕСКА СОЛСЕЙ — ХЬУН КХОКХЕЙ

Цхьан хана ваханш хиннав Сеска Солса яхаш цIи йола къонах. Цкъа Iохайна бIаргча устагI ше буаш, цкъа дIавижача кIира уллаш, наб ца еш дIавахача бетта делаш хиннав из. Цхьа бIарг боляш а хиннав. Соцаш фусам йоацаш, массахана ара, лоамашка, хьунашка делаш хиннав Сеска Солса.

Цкъа хьунагIа гIолла делаш бIаргабайяб уккана ткъам бийна кхокха, цох къахийтта из кхокха хьа а кийца бетта делабаьб цо ткъам хоттабалладца кхоабаш, хоза хьоасташ. Ткъам бийрзачул тIехьагIа Сеска Солса везаннна, дIакараIема из кхокха дIа а ца бодаш, даймай Сеска Солсаца делаш хиннаб.

Дуне тIа саг хиннавац Сеска Солса эшаве могаш. Цкъа из вижа уллача хана тийшача балхаца цун цаI маьра боаца бIарг баьккхар цун моастагIаша. Из бахьан долаш цул тIехьагIа ихы дукха дIай-хьай па вохалуш веннав Сеска Солса.

Цу хьун кхонха цу хана денна Сеска Солса кулг мел техача дошо бедаргаш хьатIайнай. ХIанз а тIехьа Iа ладийгIача цу хьунагIа бекаш хул из кхокха. Цо оал:

— Iел кхо-о-нг Сеска Солса.

Шоай доалахьа цIеноши хьайбаши долча гражданашка дIахойт

Шоай доалахьа цIеноши хьайбаши долча гражданашка дIахойт: дIаяланза яргйоаца страхови платежаш дIаялара ха 30 сентябре чакхйоалалга.

Из ха тIакхачале дIа ца яина платежаш денхар хьаьрча тIаюс, хьа ца луш тIехьдоалийтача хIара дийнахьа 0,1 процент пени тIа а кхеташ.

Платежаш дIател: юргарча районашка, юрта советашка, городашка госстраха инспекцин, сбербанка отделенешн.

Нохч-ГIалгIай АССР паччахьалкхен страховане управлени.

ОБЪЯВЛЕНИ

ВЕЗА НОВКЪОСТ!

Советски Союза Турпала Н. Демина цIергIча № 2 йолча юкъерга профессионально - технически училища дешь хьех 11 класс йистеъьякхха бола кагирхой. Царна Iомаергьа ух тайпара говзалош:

1. Технологически установкай оператор.
2. Химически анализа лаборант.
3. Промышленни оборудовани тоаеш вола электромонтер.
4. Электрогазосварщик, промышленни оборудовани тоаеш вола слесарь.
5. ЭВМ оператор.
6. Столяр (мебель хьаеш).
7. Компрессорийн насосийн машинист.

Стипенди 30—72 сом да. Дешара ха — цхьа шу.

9 класс яьккхараш

1. Технологически процессий лабо. рант.
2. Промышленни оборудовани тоеш вола электромонтер.
3. Счетно-вычислительни машинашта гIулакх а тоаеш а вола электромеханик.
4. КИП-н А-н слесарь.
5. Столяр (мебель еш).

Итт класс яьккхараш шоллагIча курсе дIгэп. Дешарх ха — 3 шу.

Дешархой паччахьалкхено бизза Iалашбеш ба. Училище болх беш спортивни секцеш я: волейбол, баскетбол, истола тIара теннис, вIашн качваха латар. Кругжокаш: «ЦIен — нанальг», «Мозаика» — мебела художественни оформленеш, вокальни, халхара, судомодельни.

Деша дIаоттара эшаш дола документаш:

Паспорт (варах дола тешалл), лорий справка (ф. о. 86), ваханш йолча мотингера справка, характеристика, образова; не аттестат е свидетельство.

Училища адрес: г. Грозный, Индустриальни улица № 10, Трамвайца волаш №№ 2, 5 «Пожарка» яхача остановке кхаччалца. Телефонаш: 26-48-15, 26-48-18, 26-34-29.

* * *

№ 2 йолча СПТУ-е хоам бу эскаверa запасе баьха бIухой деша дIаэц укх тайпара говзалаш Iомаергйолаш:

1. Оператор - машинист.
2. Промышленни оборудовани тоаеш. Дийш ваьлча г. Грозне А. Шерипова цIергIча ГНПЗ яхача тешшаме балха а вохийтаргволаш.

Дешара ха 3 бутт. Стипенди 120 сом да. Дешар дIадолалу группаш вIашагIехкачул тIехьагIа.

Тхь адрес: г. Грозни, Индустриальни, 10. №№ 2, 5 йолча трамвайешца «Пожарка» яхачу остановке кхаччалца. Телефонаш: 26-48-18, 26-34-29, 26-48-15.

ТЕЛЕВИДЕНИ

20 СЕНТЯБРЬ,

ЕРА,

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Златовласка» яха мультфильм.
8.55 — Футбол. Европейски кубкаш.
11.25 — Берий сахьат (английски метта урокаца).
12.25 — «Коллаж».
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — «Юности первое утро» художественни фильма 2-гIа дакъа.
16.50 — «Мальта — Остров на перекрестке» яха кинопрограмма.
17.35 — Капуро Маринас дIалокх.
18.00 — Новкъа ихерамзле лелар.
18.00 — Новкъа ихерамзле лелар.
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — «...16 шу далазен бокхагIен».
19.45 — «Лаьтта — вай массане цIа да». Фотоконкурс.
19.50 — «Рабыня Изура» яха художественни фильма 8-гIа серн.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — МВД сводкашка.
21.50 — «Жизнь и смерт» яха художественни фильма.
2310 — «Камера чу хьежа деррига дуне» Советски немций истории современности. 2-гIа дакъа.
00.05 — ТСН.

II ПРОГРАММА

17.00 — Передачай программа.
17.05 — «Парус, ветер и мы» яха телефильм.
17.15 — «Фу хьех дыно ихетан луш?» (религия нравственность, воспитание) (гIалгIай меттала).
17.45 — «Цхьа тIадам» яха телефильм.
17.55 — Информационно-публицистически программа.
18.30 — Ха (сурдоперевода).
19.00 — «Шоана фу хет?» (нохчий меттала).
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш! «Как обезьянки обедали» яха мультфильм. Историкаш шоайла дагабувл.
20.15 — Деррига дунена конгресса исторически наука балхах лаьца (нохчий меттала).
20.35 — Фильм-реклама.
20.40 — «Юрти нахи».
21.00 — ТВ-экскурси. «Новые Столешники».
21.20 — «Сударушка» яха вокальни квартета концерт.
21.40 — РСФСР Лакхехьарча Совета сессе дневник.
22.40 — СССР Лакхехьарча Совета сесси.
23.10 — «Пресс-клуб».

21 СЕНТЯБРЬ,

ПIАЬРАСКА

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Тигренек в чайнике», «А у тебя есть солнце?», «Капризная принцесса» яха мультфильмаш.
9.20 — «...16 шу далазен бокхагIен».
10.05 — «Петр Великий» яха документальни фильм.
11.05 — П. Когана кулгалдеш йола Московски халкъа симфонически оркестра концерт.
11.30 — «Под знаком «Пи». Iилма-популярни программа оагIонаш.
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — «Юности первое утро» яха художественни фильма 3-гIа дакъа.
16.50 — «Остановись, мгновенье».
17.20 — Яснн поляни илеш.
18.00 — «Лесные сказки» яха мультфильма хьалхарен, шоллагIен доакъош.
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — «Архивы времен» яха Iилма-популярни фильма премьера. 3-гIа сери «Жажда летать».
19.30 — Прогресс. Хоам. Реклама.
19.55 — «Рабыня Изура» яха художественни фильма 9-гIа серн.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — «Коллаж».
21.45 — СССР-ра Паччахьалкхе.
21.55 — «Это было... было».
22.15 — «Телескоп» тецIенхаттта а бегашта а.
00.05 — ТСН.
00.20 — Канадерча Ли Ларон дIалокх.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Загадки каменных лабиринтов» Iилма-популярни фильм.
8.35, 9.35 — Литература 5 класс.
8.55, 9.55 — «Красный художник» яха документальни фильм.
9.05 — Английски мотт (хьалхара дешара шу).
10.05 — Английски мотт (2-гIа дешара шу).
10.35, 11.35 — Географи 6 класс.
11.05 — «Бурда модзн» барзкъа формаш гойт.
12.05 — «Солнст» яха художественни фильм.
12.55 — «Судьба Халимат» яха документальни фильма премьера.
13.15 — Маца халхабувл Эскимосаш.
13.40 — «Художника С. Эрьза вахарах» документальни фильм.
14.00 — «Звон уходящего лета» яхача телефильма 2-гIа дакъа.
17.00 — Передачай программа.
17.05 — Документальни фильм.
17.35 — Чернобыле хиннар дицмадалийта. Гергача истола тIа.
18.30 — Ха
19.05 — Информационно-публицистически программа.
19.40 — «Не в ладах с историей». Киноочерк.
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш!
20.20 — «Советаши вахарн» (гIалгIай меттал).
21.00 — ФВ — экскурси. «Прогулка по Рождеству».
21.15 — Ф. Хурматова кулгалдеш йолча ансамбла дIалокх.
21.40 — РСФСР Лакхехьарча Совета сессе дневник.

22 СЕНТЯБРЬ,

ШОАТТА

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — Вай беш.
9.05 — Владимир Лубенко. Ленинградски художника бакъйола стержневи системаш.
9.25 — Хьайбай вахар.
10.25 — Омски милице ансамбла дIалокх.
10.55 — «Партнер». Коммерчески вестник.
11.25 — А. Днишево концерт.
12.25 — Останкино пIегагIча концертни студе драматурга М .Шатровца вIашагIкхетар.
14.30 — «Долой огуречного короля» — берашта телеспектакла премьера.
15.50 — «Политически диалогаш».
16.50 — Дунен халкъний творчество.
17.20 — «Архивы времени» яхача Iилма-популярин фильма премьера 4-гIа серн.
18.20 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
19.05 — «Паддингтонски вокзалера 4.50 м яьлча поезд дIабода» яха художественни фильма премьера.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — «Счастливый случай» дезалий телевикторина.
22.55 — «А» яха программа.
00.25 — Виктора Цоя тIехьара концерт.
00.55 — ТСН.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.20 — «Инкала апельсин серина еза» яха мультфильм.
8.30 — «Хьасташ».
9.00 — Iийне 40 градусал дукхагIа я.
10.05 — «Дезал».
11.00 — «Содружество» яха видеоканал.
14.30 — «Советски Россе» видеоканал.
17.05 — «Фу мах ба культура?» Сунженски района юрташкарча клубай проблеми (гIалгIай меттала).
17.45 — Мультфильмаш.
18.00 — Музыкальни открытка.
18.05 — Прогресс. Хоам. Реклама.
18.30 — «Экрана тIа я СибагегIе». Киножурнал.
18.40 — 2-гIа августа хинна «Когда поют солдаты» яха салтий илле фестиваль, цIьяхха хьокха дех зрителаша. «Синий конверт».
20.00 — Бийса даькъала хийла шун, бераш! «Пирог с бананами» мультфильма хьалхара дакъа.
20.20 — «Адасий гIайгIа яр хьалхар чу плана тIа».
21.00 — Ха (сурдоперевода).
21.40 — РСФСР Лакхехьарча Совета сессе дневник.
22.40 — Н. В. Гоголь «Иван Федорович Шпонька и его тетушка». Телеспектакль.
23.35 — Теннис. Кубок Дэвисо. СССР сборни — Испанн сборни бийсанара сеанс.
00.35 — «Заданне по почте» яха художественни фильма «Телефон полиции 110» (ГДР. 1980 ш.) яхача цикла юкъера.

РАДИО

20 СЕНТЯБРЬ
ЕРА

7.30 — Позывнеш. МадогIара ду къамаьл.
7.40 — Агитбригада кхайтIа (нохчий меттала).
7.55 — 8.00 — Объявленеш. Хаоттам.
8.15 — Передачай программа.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — 9.00 — Нохч-ГIалгIай музыкальни концерт.
11.15 — «Даймохь» (гIалгIай меттала).
11.30 — «Микрофон а йолаш Грозне гIолла».
11.50 — 12.00 — «ДоттагIал» (гIалгIай меттала).
16.00 — 17.00 — Политически беседа. Духхьалара эфнр. Республикански суверинтетах гергача истола тIа ду къамаьл. Телефонаш: 23-43-41, 23-40-39, е 23-47-20.
18.00 — ТIехьара хоамаш.
18.10 — ТIехьара хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — ТIехьара хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — 19.00 — Халкъа иллеш.

21 СЕНТЯБРЬ
ПIАЬРАСКА

7.30 — Позывнеш. «Юртара сайренаш».
7.45 — 8.00 — Объявленеш. Хаоттам.
8.15 — Передачай программаш.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Экономически реформан тIехьа а духьала а.
8.40 — Музыка.
8.45 — 9.00 — Поззе миноташ (гIалгIай меттала).
11.15 — 12.00 — Дукхача ханара иллеш.
17.15 — Передачай программа. Хаоттам.
17.16 — Аренда шерра никъ. Беседа.
17.30 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала).
17.46 — Халкъа ашараш.
18.00 — ТIехьара хоамаш.
18.10 — ТIехьара хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — ТIехьара хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — Музыка.
18.40 — № 22-йолча школа хьехархочох кIаьнкаш тешаш ба А. Романовца вIашагIкхетар.

22 СЕНТЯБРЬ
ШОАТТА

7.30 — Позывнеш. «Юртара боахам» (нохчий меттала).
7.45 — 8.00 — Объявленеш. Хаоттам.
8.15 — Передачай программаш.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — 8.45 — Советаши вахарн (нохчий меттала).
10.15 — Хаттарашта жоп луш я Нохч-ГIалгIай АССР-а МВД визан (ОВАИР) регистраце отделене начальник Борзнло Нина Викторовна.
10.35 — Музыка.
10.40 — Нохч-ГIалгIай йоазонхоша берашта (нохчий меттала).
11.00 — «Школьный глобус».
11.30 — 12.00 — Къахетме дий тешаш?
15.15 — Классически музыка концерт.
16.00 — Арендни подряден гIулакхашен йоахон (нохчий меттала).
16.15 — 17.00 — «Зори Кавказа» яха радиожурнал.
18.00 — 19.00 — «Музыкальни почта».

23 СЕНТЯБРЬ
КИРАНДИ

7.30 — Позывнеш. Передачай программа.
7.35 — Республикански газетий обзор.
7.45 — 8.00 — Перестройкен хьадда долча гIулакхий хан (гIалгIай меттала).
8.15 — 9.00 — Моаршал да шуга.
11.30 — 12.00 — КIирандийнахьара музыкальни программа.
15.15 — 15.30 — «Дешархо» (нохчий меттала).
16.00 — Литературни Нохч-ГIалгIайче.
16.30 — Реклама.
16.40 — 17.00 — ГIумний ашараш.
18.00 — Иллеш дезачарна лаьрххIа концерт.

ТХА АДРЕС: 364907. г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 22-45-57; редактора заместителя — 22-85-07; бехктохама секретара — 22-84-68; отделий: идеологически — 22-53-12. промышленностен транспортен — 22-75-81, 22-65-01; агропромышленни—22-47-84. 22-90-66; культура — 22-64-75. 22-75-78; письмой — 22-85-64; машинописни бюро—22-89-51; корректорски — 22-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907. г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 22-45-57; заместителя редактора — 22-85-07; ответственного секретаря — 22-84-68; отделов: идеологического — 22-53-12. 22-54-04; промышленности и транспорта — 22-75-81; 22-65-01; агропромышленного — 22-90-66; 22-47-84; культуры — 22-64-75; 22-75-78; писем — 22-85-64; машинописное бюро — 22-89-51; корректорская — 22-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

«Грозненский рабочий» издательство типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2722.